

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólát sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, május 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Ügyvéd és közönség.
A képviselőház ülése.
A házaló tótok és az aradi kereskedelem.
Két petíció.
A saint-pierre-i katasztrófa.
Neheinerbergert letartóztatták.
Öngyilkos utaszkatoná.
Milliók család Lembergben.
Az aradi püspökviselése és a két párt erő-
próbája.
Dobosina veszedelme.
Egy heti főpincérség.
Sikkasztó ügyvédi írnok.
Tárca: Este. Írta: Kóbor Tamás.
Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Írta: Catulle
Mendés.

Ügyvéd és közönség.

Arad, május 13.

Szinte veszedelmes foglalkozás manapság az ügyvédség. Az egyik alperes lelővi a felperes ügyvédjét és felmenti az esküdtseket. A másik alperes arcul csapja és párbajban lelővi a felperesi ügyvédet. Itt is, ott is olvasni arról, hogy egy ügyvédet megtámadott ellenfele.

Hát ez veszedelmes elfajulása a társadalmi életnek. Csak a nagy anyagi züllésekkel együtt járó erkölcsi romlások hozhatják magukkal az ilyen viszonyokat. Az egyesekre száll át a tömegeknél ismeretes az a szellem, a mely a rendőrség egyénei ellen esküszik boszút a rendőri intézmény tulkapásai miatt.

Csakugyan nehéz hivatás az ügyvédé. Sokban hasonlít az orvoséhoz. Az ügyvéd is a nyomoruság tanuja, mint az orvos,

sokszor az elevenbe kénytelen vágni. Ott áll a nyomor előtt, nem tud rajta segíteni. S valamint az orvos a fájó sebnak még kénytelen késsel neki menni, épúgy az ügyvéd is ott kénytelen legerélyesebben fellépni, a hol tudja, hogy fellépése kellemetlenséget és fájdalmat okoz.

De vajon szokták-e épeszű betegek az orvost megtámadni azért, mert keserű orvosságot adott, vagy mert az operál és fájdalmat okoz. Epp nem vall ép észre, vagy legalább higgadt lélekre az, ha valaki az ügyvédet támadja meg, mikor az hivatását teljesíti.

S hogy az ügyvédek ellen így feltámad a gyűlölet heve, az csak arra vall, hogy az emberek anyagi érdekeit jobban féltik és védik, mint akár tulajdon testüket.

A közönség nincs tisztában az ügyvédi hivatással, ez kétségtelen. Nem szeret egyebet látni a közönség az ügyvédben, mint ki a pereket csinálja és okozza. Azt elfelejti a közönség, hogy a pereket nem az ügyvéd, hanem a közönség csinálja s okozza s az ügyvéd csak akkor lép közbe, mikor a per már tulajdonképp megvan. Lényegtelen emellett az, hogy az ügyvédség az, aki a pernek megadja a per formáját. A perek már elevenek s élnek, a mikor az ügyvéd a kezébe kapja. Hogy Rabelais hasonlataival éljek: az ügyvéd az a vén medve, a ki a medvebocsot, miután a világra jött, medve formára nyalja.

De elfelejt a közönség egyet: hogy az ügyvéd sem a saját ügyét intézi, hanem

az idegen emberét, más szóval, hogy az ügyvédnek van megbízója. Elvégre is az ügyvéd a megbízója érdekeinek szolgálója. A tisztesség szabályai között kell hogy minden lehetőit elkövessen megbízója érdekeinek védelmére. Ezt minden ügyfél joggal megkövetelheti. Hogy ez a szolgálat aztán sérti az ellenfele érdekeit, ez csak természetes, de épp ezért nem keltet felháborodást. A jogszolgáltatás színjáték, a melyben szemtül-szemben állanak a szereplők. A melyik jobban győzi, azé a győzelem. Az igazság úgy alakulhat ki legjobban; ha mindenik fél teljesen a saját érdekeinek álláspontjára helyezkedik. A kölcsönös védekezésből jegecesedik ki azután az igazság a bíró segítségével.

Az ügyvédi hivatásban a laikus, kivált ha alperes, ezt a feladatot nem látja meg. Még kevésbé veszi észre a laikus, hogy az ügyvéd a közszabadság leghivebb védője. Ahol a közszabadság intézményei a legfejlettebbek, ott a leghatalmasabb az ügyvédi kar. Csak a közszabadság kincseiben részes nemzetek bírják megbecsülni az ügyvédet, aki a szabadság és jog élő lelkiismerete. Szüntelenül örködik az ügyvédi kar, hogy a jog uralma meg ne töressék.

Semmi kétség, az ügyvédi pálya is kenyérpálya. De elvégre is minden humánus pálya kenyérpálya manapság. Azért nem lesz kisebb az ügyvédi hivatás etikai értéke, mert az ügyvéd díjazásra tart és tarthat jogot. A díjazás maga nem tette mássá e hivatást. Vajjon a védő, aki a Dreyfus-affért a megoldás felé juttatta,

TÁRCA

Este.

Írta: Kóbor Tamás.

Ködben az ember dohány nélkül is pipálhat, de nem lát messzire. Vavranek Mihály is fujta magából a lehelleget s képzelte, hogy az füst. Belefujta az esti ködbe s majd lefujta a Doleschall András fejről a sípkát, a kit csak most ismert meg.

Szervusz — szervusz. Hát hogy vagyunk? Nincs munka, a kis Doleschall könyveden, fél-vállról mondja. A hórihorgas Vavranek szinte bugva. Nagy, vörös keze tétova reszket a nyári zöke zsebe felé, de nem dugja be, meglátzanék rajta, hogy fázik. Borzasztóan együgyű és tehetetlen alak így a maga nagy magasságában. Sárga a zekéje, sárga a kalapja. Nyáron talán urnak néznék. Az orra is nagy és vörös, a szeme aprókat pislog és kékes, mint a víz. A másik alig látszanék ki a földből. Kicsi és a téli sapka még kisebbre nyomja, de valóságos téli kabát s nagy csizma van rajta, ez tekintélyessé teszi a külsejét. Szakálla le van borotválva, de sűrű a bajusza, sűrű a szemöldöke és huncut a nevése, olálkodik és mosolyog egyszerre.

Hogy nem tudna valahol munkát? Hehehe! Ilyen kérdés ilyen időben. Hát nem olvas ujsá-

got? Nem jár az együletbe? Rossz viszonyok, ingyen kenyeret kaphat, a kinek lecsuszik a torkán, de megdolgozni érte manapság tilos.

Vavranek olyan hangot hallott, mintha füttyölne. Ha nagyon sajog a szív, vagy kinlódik a lélek, akkor füttyölnek így. — Bizony, bizony, — motyogja és odébb akar állni. De a másik tartóztatja:

— Ne siess már, ki tudja, mikor találkozunk megint, a műhelyben alig egyhamar. Kicsit a világ feneke, a bognárnak még sincs munkája. Hol voltál utoljára?

Hát a petroleum gyárban dongákat repelálni, de kitették, mert ő volt a legfrissebb munkás. Akkor keresett nyolc forintot is hetenkint. Most éhes ő is, az asszony is, no meg a két ökölnyi gyereke. Itt megint füttyölni kell.

Doleschall mosolyog. Minek házasodni? Az a legnagyobb bolondság. Ha jól megy sorsa, többet költöhet magára, ha rosszul, könnyebben vergődik át a nyomoruságon egymagában.

— Az embernek lelke is van, — mormogja Vavranek.

— Hát aztán? Azért még nem kell a pap. A kinek mozdul a szíve, az fogja a lányt, táncoltassa meg, aztán vigye vissza a helyére. Annak is jobb, megkeresi a kenyerét magában, s nem rabja a nyomoruságnak. Avagy jobb-e most, hogy két kicsi kölyök is koplal a nagy tisztesség miatt?

Vavraneknek ez a beszéd kellemetlen.

— Szervusz, — mondja ismét, de a másik csak nem engedi.

— No, sétáljunk egy kicsit, hiszen ráérsz. Aztán mégis mit csinálsz egész nap, miből tengeted magad?

— Azt csak a jó isten tudja. Benéz a munkaközvetítőbe, végigjárja a műhelyeket, a rakodó partokat, ajánlkozik bolti szolgának, azután egy pár krajcárt kölcsön szerez, elzalogosítja az ezüsráját, a karikagyűrűjét és hitelbe vesz a szatócstól kenyeret. — Hát lehet egyebet is tenni?

— Doleschall, a sötét szemöldökök alól laposakat pislog.

— Ha csak lopni nem — teszi hozzá Vavranek elkeseredve — hanem ahhoz az ördög segítségére kell.

Az államvasuti épülethez értek, ott strázsál a silbak.

— Itt van mit lopni — nevet Doleschall — az a strázsás ott milliókat őriz. Amit a vidéken beszédnek, azt mind ide hordják. S a baka hat krajcárt kap az őrzésért. Elég kevés mi?

— Most elég volna nekem — suttog a szegény Vavranek.

A baka mellett egy tollas kalapu éjjeli pillangó is lebzsel, azzal évdik.

— Még mulat is mellette, hölgy társaságban. Hej, látod, ennek a dámának is azért van

kisebb dolgot művelt azért, mert nem tet-
te ingyen, amit tett. Még volt már a régi
sablonból, hogy a humánus és etikai hi-
vatásokat díjazni erkölcsstelenség. Mai tár-
sadalmi és gazdasági berendezkedésünk
tiltakozik e felfogás ellen. Ma minden hi-
vatás kell, hogy elnyerje díjazását és ez
nem alacsonyítja le. Nincs hát észszerű-
ség, se méltányosság abban, hogy az
ügyvéd hivatását kisebbiteni próbálják
azért, mert az ügyvéd a maga hasznát
is nézi.

Ezt az észszerűtlenséget azonban ál-
landóan elköveti mostanában a közönség,
csak a perköltségesinálót nézve az ügy-
védben. Törvényhozásunknak lesz a fel-
adata, hogy új törvényekkel, a melyek az
ügyvédi hivatás nagyobb megbecsülését
és védelmét hirdetik a közönségben, nevel-
jék az ügyvédi hivatásban való hitet és
tudatot. Egész jogszolgáltatásunknak ér-
deke, hogy ilyen nevelő hatással törvények
hozassanak. Mert épp jogszolgáltatásunk-
nak az érdeke inkább, hogy az ügyvédet
nálunk is megbecsüljék s olyan támadá-
soknak ki ne tegyék, a milyenekről a leg-
utóbbi időben hallottunk. Hungarius.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 13.

A képviselőház mai ülése egy felette érde-
kes, fontos és határozott kijelentéssel kezdő-
dött: Szederkényi Nándor kérdéseire ugyanis
Apponyi elnök kijelentette, hogy a Ház az ősz-
szel okvetlenül átköltözködjék az új parlament-
be. Ezt a nyilatkozatot minden oldalról élénk
tetszéssel fogadták.

— Ezt tudnunk kellett! — hangzott itt
is, ott is.

— Hogyne, hiszen egészen új negyedbe
kell költözködnünk.

És aztán erről folyt a diskurzus: a hur-
colkodásról, a lakbér emelkedéséről és hogy a
háziurak újabb zsarnokoskodása következtében
fel kellene emelni a képviselői lakbéreket.

Az appropriációs vitát Krasznay Ferenc,
a szélbal atléta kezdte meg, egyre Kristóffy
Józseffel polemizálva. Kristóffy aztán szemé-
lyes kérdésben felelt meg neki. Egyébként a

tollas kalapja, mert nem felesége valamelyik
szegény ördögnek. Ez az igazi!

— Istentelen vagy, — mondja a másik s
meggémberedett ujjait zsebre gyűri. Hej, uram,
Istenem, a becsületnek nagy az ára.

— A büszkeségé még nagyobb. Ugy van
az rendjén, hogy akinek semmije sincs, az kér-
jen attól, akinek többje van.

— Koldulni! — sóhajt a másik.

— Koldulni? ismétli Doleschell kacagva,
ez alávaló. — A kódis leveszi a kalapját és
maga elé tartogatja egy-egy krajcárért. Sohse
koldulnék, inkább fölfordulnék. Egy krajcárért
nem veszem le a szipkámot.

— Ugy bizony, de ha így tart tovább, arra
is rávetemedem.

Doleschell nevet.

— Számár vagy, pajtás, rossz üzlet az,
meg nem embernek való, akinek önérzete van.
Ugy kell tenni, mint én! kérni!

S a zsebébe nyúl, ahol igen világosan
csöngednek össze a pénzek.

— Nickel az, nem réz — mondja Dole-
schell önérzetesen. — Akarsz egy pohár pálin-
kát? Fizetek.

— Nem iszom — mondja amaz — honnan
szerezted?

— Honnan! Hisz mondtam már! kértem!
Kértem és kaptam.

Akkor egy hirtelen mozdulattal meglöki a
bámészkodó Vavraneket:

— Megállj, majd megmutatom.

Uzzel átrohant a középső gyalogjáróra, egy

hangulat nagyon lanyha volt az egész ülés alatt.
Mindenki elhajtotta, vajha túl lennének már az
egész budgeten.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll
Kálmán miniszterelnök, Lukács László miniszter
Elnök bejelenti, hogy Lendl Adolf lemond-
ott összeférhetlen állásairól.

Angyal József bejelenti, hogy Egry Dezső
mandátumának átvizsgálása feleslegessé vált,
mert a kuria a választást megsemmisítette.

A parlament költözködése.

Bíró Lajos a gazdasági bizottság előadója
elfogadásra ajánlja a képviselőház 1902. évi
 költségvetését.

Szederkényi Nándor kérdezi, hogy átköltöz-
ködjék-e még az idén a Ház az új parlamentbe
és ha igen, a költözködés költségeit miért nem
vették fel az előirányzatba?

Bíró Lajos azt feleli, hogy költözködés ese-
tén póthitelt fognak kérni.

Szederkényi Nándor egyenes választ kér.

Apponyi gróf elnök kijelenti, hogy a Ház
még az ősszel átköltözködjék az új parlamentbe,
már kényszerűség miatt is, mert a régi Ház
nagy tatarozásra szorulna, ha a jövő telet is
itt akarnék tölteni. E kiadás pedig valóban fe-
lesleges most már. (Általános élénk helyeslés.)
A mi a költségeket illeti, azt előre látni nem
lehet, de annak idején a bizottság be fog szá-
molni róla. (Általános helyeslés.)

A Ház ezután elfogadta a két segédkönyv-
tárnoki állás szervezése tárgyában és Dessewffy
Arisztid háznagyi titkár fizetése melése ügyében
benyújtott jelentéseket.

Az appropriáció.

Krasznay Ferenc elsősorban Kristóffy be-
szédével foglalkozik. Kristóffy élesen és igaz-
ságátalanul támadta meg pártját. — Eleinte
azt hitte, hogy a szabadelvű párt nevében
tette ezt. De ma látja, hogy az ő felfogása
nem volt a szabadelvű párt közvéleménye. Ré-
ginek mondotta Kristóffy a 48-as párt prog-
ramját, holott a 48-as eszmék között még sok
kisajátítani való van. És vajon nem új a gaz-
dasági önállóság kérdése. Pártja igenis a régi
fegyverekkel küzd: a diskusszióval bent és az
agitációval kívül. Furcsának találja Kristóffy
ama mondatát, hogy a kiegyezés diadala előtt
meghódol a nép. Hol van ez a diadal? Kristóffy
az operettbeli Rip van Vinkléhez hasonlít, aki
20 évig aludt.

A függetlenségi párt kezdeményezett min-
den reformot, mely Magyarország érdekében
okvetlenül foganatosítandó. Helyteleníti Kris-
tóffy Józsefnek a nemzeti kérdésben való
állásfoglalását, mely homlokegyenesen ellenke-

zik a szabadelvű párt egyik kiváló szónokának,
Hódossy Imrének fejtegetéseivel, melyet pedig
az egész szabadelvű párt osztatlan tetszéssel fo-
gadott. Kristóffy nagyon veszedelmes volna va-
lamely főispáni állásra.

Kristóffy József: Nem is pályázom rá!

Krasznay Ferenc nem tudja ezeketán ősz-
szegegyeztetni a miniszterelnök annyiszor han-
goztatott szavait a liberális párt egységéről
Kristóffy tegnap elmondott szavaival. A liberá-
lizmust felesleges hangoztatni, hiszen az min-
den művelt ember szellemi guanyája. Attér ez-
után azon okok tárgyalására, melyek őt arra
kényszerítik, hogy az appropriációt nem fo-
gadja el. Magyarország előbb gazdag volt, ma
szegény. A Széll-kormány az 1899. XXX. t. c.-
ben ígérte a bajok orvoslását és mit tapasztal-
unk? Azt, hogy a kormány egyenkint és egy-
másután feladta az 1899. XXX. t. c.-ben foglalt
garanciákat.

Széll Kálmán: Nem áll!

Krasznay Ferenc: Világosan feladták az
alaki és anyagi garanciákat! A vámszövetség
illetőleg teljes sötétségben vagyunk. Hely-
teleníti azt, hogy az állam önhatalmulag intéz-
kedik olyan ügyekben, melyeknél az érdekel-
teket kellene megkérdezni. A miniszterelnök
nem törődik azzal, hogy a történelem azt fogja
mondani, hogy Magyarországnak lett volna al-
kalma kivívni az ország gazdasági független-
ségét, de akadt egy kormány, amely ismét gaz-
dasági szolgaságba, szegénységbe és nyomorba
sodorta ezt az országot. (Helyeslés a szélbalon.)

Kristóffy beszéde.

Kristóffy József személyes kérdésben szólal
fel. Kijelenti, hogy a függetlenségi párt elveit
és azon kitartást, melylyel ez elvek mellett
harcolnak, mindig tiszteletben tartotta és tisz-
teletben is fogja tartani. Ami a nemzeti
kérdést illeti, arra vonatkozólag is szükséges-
nek tartja félreértett szavait helyreigazítani.
Kijelenti, hogy a nemzeti izgatások ellen
kész volna a legkiméletlenebb eszközöket fel-
használni, de a nemzetségek milliói nem tá-
madnak a magyar nemzeti állam egysége el-
len, azért azok érdekében szükségesnek tar-
totta szavát felemlíteni.

Pichler Győző: Azért még sem fog szeretni
Ferencz Ferdinánd! (Derűtlenség.)

Bakonyi Samu látja, hogy Kristóffy meg-
bánta szavait, ezért nem is foglalkozik Kris-
tóffy tegnapi beszédével. Az ország gazdasági
helyzetével foglalkozik, mely helyzet arra vall,
hogy gazdasági politikánk továbbra fenn nem
tartható. A gazdasági közönség iparunkat, ke-
reskedelmünket tönkretette. Bizonyítja, hogy a
vámközösség a mezőgazdaságnak se válik hasz-
nára. Nem viseltetik bizalommal a kormány
iránt, mert nem fordít elég gondot a kormány
a magyar gyermekek iskoláztatására. Hibáztatja

mellette elhaladókon, gondolatban már maga is
megpróbálja a kéregetést.

— Koldulás? — kacag amaz, — ejnye de,
jól adod. Akitől én kérek, az tudja, hogy mun-
kás emberrel van dolga, akinek jussa van ah-
hoz a nyomorult garashoz. Nem néz engem
senki koldusnak, mert olyan eset még nem volt,
hogy krajcárt kínált volna valamelyik, mint a
koldusnak.

Vavranek küzködött magában. Végre ki-
nyögte:

— Gondolod, hogy én is...

— Hogyne! — kiált amaz — Bátran és
nyugodtan. Látod? — Egy egész marék nikelt
pénzt húzott ki a zsebéből — ez a mai keresé-
sem. Mikor kaptunk mi ennyit egy nap a bog-
nár munkánkért? Soha. És enni csak muszáj,
inni is muszáj, no meg aludni. Aztán ha fele-
ség is van meg gyerek...

— Isten áldjon, — szólt amaz reszketve
és keztenyújtott Doleschellnak.

— Csak bátran és nyugodtan, — ismétlé
amaz, — de aztán azt is nézd meg jól, hogy
kit szólítsz meg, mert ehez érteni kell és van-
nak goromba emberek.

Jó, jó. És a hórihorgas Vavranek előre
dönti a felső testét, és utána siet a lábával.
Néhány férfi, asszonnyal a karján löhol mel-
lette el. Ezek nagyon fáznak, aztán meg asz-
szony előtt röstell kéregetni. Tovább, tovább,
az oktagonon meg nagyon világos van, röstell
így mutatni az arcát. Azon vette magát észre,
hogy keresztül vágtatott a fél városban s mindig

tízszes pont hasította ott a ködött, mely sietősen
közeledett. Egy szivar parazsa volt s Vavra-
nek egy hosszú kabátot látott, meg egy csu-
pász arcot. Doleschall két lépést előre engedte,
aztán melléje lépett, a sapkájához nyúlt, vala-
mit mondott. A kabátos alak megingott, meg-
állt, a kabát széjjel lebbent. Doleschall valami
után nyúlt a kezével, süvegett, néhány percig
hosszan állt, aztán kacagva lépett az ámuló
Vavranekhez:

— Látod! Husz fillér. A ki koldul, annak
tízszere kell egy-egy jó emberre akadni, amíg
ennyit összehoz. — Én kérek, hát egyszerre
kapom.

— Kéred?

— Hát igen, bemutatam magamat, mun-
kátlan munkás vagyok, nincs szállásom, kérek
egy pár fillért, hogy szállásra mehessek. Aztán
akit én szolgáltok meg, az mind ad. Most is csak
a te kedvedért tettem próbát, mert hála Isten-
nek elég volt amugy is mára.

Vavranek megreszketett, nem a hideg ráz-
ta, hanem a meleg. Gyanusan nézett barát-
jára, aki fütörészve diadalmasan élvezte a ha-
tást.

— Hát így, — tette hozzá. — meg lehet
élni, elég szépen munka nélkül is. Nekem leg-
alább soha jobb dolgom nem volt, mint ami-
óta nincs munka. Csak egy kis értelem kell
egy kis bátorság, no meg ismerni kell az em-
bereket.

— Mégis csak koldulás, — mormog a hó-
rihorgas ember s amint a szeme rajta tapad a

a kormány viselkedését közjogi kérdésekben, mely viselkedés azt mutatja, hogy a kormány a nemzet függetlenségét elhomályosítani törekszik. Ezt mutatja a miniszternek Dalmácia vi szacsatolásáról szóló nyilatkozata, amelyben azt mondta, hogy e kérdés annál kevésbé aktuális, mert olyan állapottal állunk szemben, melyet 6 száz éves elbirtoklásnak nevezett. A közjogban elbirtoklás nincs, aki tisztában van a közjoggal, az ilyesmit nem mondhat.

Széll Kálmán: Majd Bakonyi Samutól tanulom meg a közjogot.

Beszéljenek magyarul!

Bakonyi Samu: Lehet, hogy a miniszterelnök erre is azt mondja, hogy lapsus linguae, de közjogi kérdésben ilyennek előfordulnia nem szabad.

Ballagi Géza: Ez nem közjogi kérdés! (Felkiáltások a szélbalon: Hát mi?) Ez politikai kérdés!

Barta Odön: Igenis közjogi kérdés! A tanár sem tudja ezt.

Bakonyi Samu: A trónörökös utazásáról szól. Helyteleníti, hogy a miniszterelnök nem találja sérelmesnek azt, ha a magyar állam fensege úgy lesz képviselve, mint Ausztria többi részei. Megnyugtató felvilágosítást vár azon kérdésre, hogy ily ügyekben van a miniszterelnöknek előzetes beleszólása, vagy csak utólag értesülünk-e mindig a mi alkotmányunk megsértéséről? Goluchovszky az osztrák delegációban elmondta exorzéját, de a magyar delegációt erre érdemesnek sem tartotta. Helyteleníti, hogy a delegációnak a nyelve német.

Zboray Miklós: Falk beszél németül!

Bakonyi Samu: Ezt eltűnnie nem szabad a miniszterelnöknek. (Óriási zaj az ellenzéken.) Az az ember, aki a nemzet jogainak érvényesítése érdekében sok szolgálatot tett... (Felkiáltások: Mit tett?) Megtanította boldogult királyunket magyarul, közelebb hozta szívét a magyar nemzethez. És most mit látunk? Ez az ember a közös intézmények iránti hódolattól, a közös miniszter előtti meghajlásból maga is a német nyelvet használja. Ilyen körülmények közt nem fogadhatja el a költségvetést. (Nagy zaj az ellenzéken.)

Felkiáltások: Igaz ez? Halljuk Falkot!

Hódossy Imre cáfolgatja Bakonyi szavait. Elmondja, hogy tegnap a delegáció külügyi albizottsága zárt ülést tartott, de azon magyarul tárgyaltak, csak Goluchovszky beszélt németül. (Nagy zaj.)

Kubik Béla: Elég *disznóság*! Miért nem tud Goluchovszky magyarul?

Hódossy kijelenti, hogy akik direkt Goluchovszkyhoz fordulnak, azoknak felel ő németül.

talált okot, hogy miért nem. Végre megállt. A gyerekek, az asszony! Ha bele hal is, meg kell tennie. Egy szűk, előkelő belvárosi utcájában van, a boltok be vannak csukva, egyik-másikból egy virrasztó gázmécses kímél ki az utcára, nem jár-e arra betörő. Szembejött egy rettentő tömeg. Hájás, hasas ember, cylinder a fején, egész medvére való bunda a kabátja. Torzonborz szakállal is van, két parancsolóan villogó szeme szinte haragosan szurja keresztül a hórihorgas Vavraneket. Meg is ijed, de már előtte áll és már dadogja:

— Nagyságos ur, szegény munkás...

— Elhordod magad? — rivalt amaz, — ismerjük már azt a fogást. Jobb koldulni, mint dolgozni, hat krajcárt kell a hajléktalanok menhelyére? Ezt ma már száz embernek montad és százszor ittad el a hat krajcárt.

Vavranek megrendül. Szeretne a föld alá sülyedni, de már nem lehet. Egy rendőr fogja a gallérját egyik kezével, a másikkal szalutál.

— Szemmel tartottam, méltóságos képviselő ur, — mondja a bundás urnak. — Hát csak előre, előre szaporán. Kezét csókolom a méltóságos képviselő urnak.

— Isten áldja az ilyen csavargók rontjait az erkő csöket.

Vavranek egy darabig próbált a rendőr lelkére beszélni. Hogy először tette, többé nem teszi. Hiábavaló. Amíg a rendőrszoba felé lökdösődik, a Doleschall szavaira gondol: érteni kell az ilyesmihez!

túl, egyébként helyettese minden kérdésre magyarul válaszol.

Abaffy (néppárti) a kormány iránti bizalmatlanságát az árvamegyei állapotokkal bizonyítja.

A vitát holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

A szerb kormányválság.

Belgrád, május 13. Szerbiában kormányválság készül. A válság oka az az előzetes szerződés, melyet Milovanovics a kölcsön tárgyalásán hazahozott. E szerint a kormánynak a franciákkal szemben azt a kötelezettséget kell vállalnia, hogy a törlesztéseket mindenkor pontosan fogják teljesíteni. A minisztertanács nem fogadta el ezt az előzetes szerződést és a skupstina is kétségtelenül el fogja vetni. A kormány pénzt nem tud szerezni és egyelőre az egyedáruságok igazgatóságától vesz kölcsön egyik milliót a másik után, de ez a forrás is már már kimerült. A belga kölcsönt sem fogadhatják el, mert 90-es árfolyam mellett 5 százalékos kölcsönt kínálnak, de ezt is csak úgy, ha Topsiderben játékbankot állíthatnak föl. A Vuics-kormány már a tönk szélére vitte az országot, ami abból is kiderül, hogy az aranyázsio rohamosan emelkedik. Így legfeljebb napok kérdése, hogy Pasics Nikola kormányra kerüljön. Pasics radikálisokból és haladó pártiakból fog fuziók kabinetet csinálni és a külpolitika terén Szerbiának két év óta követett irányát megtartani.

A Humbert-ügy.

Páris, május 13. Tegnap este letartóztaták Langlois volt közjegyzőt, aki állítólag szintén bele van keverve a Humbert-ügybe.

A házaló tótok és az aradi kereskedelem.

Arad, május 13.

Több ízben esett meg, hogy vidéki kereskedők véleményt kértek az *Aradi Kereskedelmi és Iparkamarától* arra nézve, hogy a vidéki heti- és országos vásárok *házaló tóttjai* mily árukat adhatnak el. Most is néhány hasonló kérdés érkezett a Kereskedelmi és Iparkamarához, a mely hír szerint azt a véleményt adta erre, hogy a házaló tótoknak *csupán házipari cikkeket* szabad eladni.

A helyi kereskedelemnek, a melynek egy jelentékeny része ezeket a tótokat fogyasztói közé számítja, érdeke megköveteli, hogy ez a kérdés tisztáztassék. Mert, nézetem szerint a kamarának ez a véleménye téves. A tótok még *Mária Terézia* korában kapták meg a szabadságot a házaló kereskedelemre, császári pátensek útján hogy ez a szabadság mire terjed ki, azt az ily házaló-könyveken levő szabályok a következőkben tüntetik föl:

A cs. kir. keresk. miniszterium által 1854. évi febr. 5-én 270 sz. a kibocsátott rendeletben a *zolyomvármegyei* házalókra nézve 1852. évi szeptember hó 4-én kiadott hszaló nyílt parancsnak a 15—16-ik §-ai hatályon kívül helyeztetvén, ugyan azoknak a házalási engedélye arra is kiterjesztett, hogy a házalást szekerek és segédek alkalmazásával fogantossithassák. A csász. kir. keresk. minisztr. 1857. évi feb. hó 18-án 26930/2829 szám alatt kelt rendeletével pedig engedélyezte, hogy áruikat valamint a heti, úgy az orsz. vásárban is állandó áruló helyeken, azaz nemcsak szekereikről, hanem vásári sátorok alatt is szabadon árulhassák.

Áruk, melyekre, az engedély vonatkozik a házalási szabályzat 17 §-ban s az ezen gyökerező miniszteri rendeletekben a Zolyom-

vármegyei lakosok részére megállapított tárgyak u. m.: *gyóles, selyem és pamut árúk, csipkék, fésűk, csengők, kaszák, s szijgyártó-munkák stb*; s más vas és rövidárúk.

Ugyanaz az intenció, a mely a nemes-szívű királynőt vezette, ma is figyelmet érdemel: a felvidék földhöz ragadt tóttjainak a megélhetést biztosítani, s őket a hazai rőghöz kötni. Mindannyian tudjuk, hogy a tótokban van még a legnagyobb hajlandóság a *kivándorlásra*. Es ma, midőn a kongresszu okon, vezércikkokban, közgazdasági tanulmányokban és az országgyűlésen szüntelen, — fájdalom, a valóságnak megfelelő — vészkiáltásokat halunk a kivándorlások felől: akkor alig lehet kívánni, hogy a tótoknak ezt a sovány kenyért elvegyék. Mert a mi háziparunkat illeti, ez annyira fejletlen, hogy annak közvetítéséből, talán harminc tót se tud megélni.

De téves az a nézet is, mintha a házaló tótok a vidéki kereskedők existenciáját veszélyeztetnék. A tótok nagy részben oly árucikkeket adnak el, amelyeket kereskedő ritkán tart. A kereskedőnek megvan az a fölénye a tóttal szemben, hogy míg ez csak készpénzért adhat el, a kereskedő hitelezhet is. Van azután még egy körülmény: a tótok új meg új vevő-köröket teremtenek. A tót ismert élelmességgel olyanokkal is megvéteti az áruát, akik például ruházatukat a maguk fogyatékos eszközeivel állították elő, egyéb a civilizációval járó cikkekre pedig sohase költöttek. Így aztán az illetők igényei mindinkább növekedvén, azokat végre a tótok ki nem tudják elégíteni, — s végül csak a kereskedőkhöz fordulnak. Néhol oly vidékeket keresnek föl, a hol kereskedők egyáltalán nincsenek. Vannak helyek, a melyeknek ugyszólván félva! lakói ezelőtt beérték az inggel, köténnyel, fejkendővel, a melyet a maga szötte vászonból formált. A szivós természetű tót addig-addig rakosgatta ki portékáit, míg a lakosság hozzászokott a rendes viselethez, s ma már egészen divatos ruhákat visel. Ennek révén aztán boltok is keletkeztek. A szegény tót így tudván és akaratán kívül missziót teljesít, s fontos tényezője, terjesztője lesz a kereskedelemnek.

A vidéki kereskedők tagadhatatlanul rossz helyzetét, tönkrejutását az általános kedvezőtlen üzletmeneten kívül részben a könnyelmű üzletalapítások okozzák, de sokkal nagyobb részben más valami: az egyre nagyobb számmal alapított *áru-illetve fogyasztási szövetkezetek*. Nem akarok erre hosszabban kitérni; alkalom lesz arra azon a nagygyűlésen, a melyet az *Aradi Kereskedők Köre* hívott össze vásárnap délutánra. Csak annyit, hogy ezek a szövetkezetek a mai formájukban csupán a kereskedők romlására vezetnek, de nem okoznak hasznat azoknak se, a kik alapították, s a kik vele kapcsolatban állanak. Előbb-utóbb, a mint a multban számos példa mutatja, sorba tönkrejutnak. A házaló-tótok kétszáz év óta dolgoznak, de még egy kereskedő se csukta be miattuk a boltját: az áru-szövetkezeteket alig öt-hat év óta, hogy mesterségesen terjesztik és — tessék szétnézni a vidéken, hány áldozata van a kereskedők között.

Hegyi Albert.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Délután: A király házasságát, ifjúsági előadás. Este: Katalin, operette. (Páros bérlet.) Csütörtök: Katalin, operette. (Páros bérlet.) Péntek: Mongodin ur felesége, vígjáték. (Páros bérlet.) Szombat: Faust, opera. (Páros bérlet.)

Katalin.

(Operetta 3 felvonásban. Irta: Béldi Izor dr. Zenéjét szer-zette: Fejér Jenő. Első előadása az Aradi Nemzeti Szin-házban május 13-án.)

Enekes cirkusz-jelenetek és komoly értelem-számba alig vehető színvadi ugrándozások után végre egy igazi operett, mely nem külsőségekkel hat, melynek szövege, zenéje magyar termék, s amely tudással készült. Komoly, ha egy kissé romantikus is a szöveg, ehhez illően nagyobb koncepciója a zene s ez a kettő egy csapásra felelteti az angoltánc-operettek szer-telenkedéseikkel és léhaságaikkal egyetemben. Szövege olyan *old style* szöveg, melynek minden sorában talentum és ötletesség nyilatko-zik meg.

Az operett tömör, egységes cselekménye ez: a hatalmas II. Katalin cárnő (*Zilahiné*), a férjgyilkos özvegy, halálosan belészeret Ger-main Duplessis hadnagyba (*Parlagi Kornélia*), aki mint francia alattvaló szolgál az orosz had-seregben. Germain azonban zárdából szöktetett meg magának egy apácának szánt grófkisasz-szonyt: Anicát (*Haller Irma*), kit aztán az ud-varnál hugaként Toinon-nak mutatott be. Ger-main őrségen van, idejön hozzá Anica, kivel szerelmeskedik addig, míg a cárnőt közeledni nem látják. Erre az ártatlan Anica félrevonul, a hadnagy és a cárnő között kényszer-szerelmi jelenet fejlődik ki, a hadnagyocska félti köny-nyen lebillenhető fejcskáját s azért átengedi magát a cárnő unaloműző enyelgésének s elfo-gad az urnőtől egy gyűrűt, mely neki bármely kérése teljesítését biztosítja. Az udvari főmél-tóságok, kik a hadnagyot szeretnék rajtakapni kedvesével, az egész ünnepély népességét oda-csodítik, a cárnő hogy fel ne ismerjék, fátyollal fűdi be arcát, a hadnagy kivont karddal védi hölgye inkognitóját, azonban a tulerő egyőzi s az udvari urak diadallal vonják elő a pavillon-ból — a cárnőt. Tableau és nagy finále.

A második felvonásban medveadászatról szökik vissza a kis hadnagy az ő Toinonjához, de ismét rajtaütnek s a medvével diadalmasan visszatérő cárnő, hogy hadnagyát a kis Toinon-tól megszabadítsa, ezt rögtön nőül akarja adni Telemaque (*Polgár*) testőrkapitányhoz. A meg-nyitló templomból előlép a pap (*Juhász*), hogy a szertartást végezze, a grófnőben azonban fel-ismeri a megszökött apácát, kiért a szöktetőre szigorú büntetést akart szabni a cárnő. A kis apáca visszaviendő a zárdába, Duplessis hadnagy pedig fogságba kerül, amíg a bíróság nem ítélkezik felette. Ismét hatásos összes.

A harmadik felvonásban a cárnő boudoir-ját látjuk s az udvari főméltóságokat, kik a vétkes hadnagy felett akarnak ítéletet mon-dani. A cárnő hajlandó megkegyelmezni Ger-main-Duplessisnek s magának tartani őt, ha Toinonról lemond. A kis hadnagy inkább meg-hal, de magát meg nem adja. A cárnő most a tanács előtt kimondja a halálos ítéletet, azon-ban a halálraítelt utolsó kívánságát is meg-adja, hogy t. i. összeeskessék Toinonjával, s a haláláig megmaradó hat órácskát saját szo-bácskájában tölthesse kis feleségével.

Változásban tudjuk meg, hogy a hat órá-ból öt letelt s hogy az ifjú pár az igen boldog nászéjen tulesett. A hadnagy halálra öltözik s e közben kezébe kerül a cárnő gyűrűje. A kis menyecske a már nem éppen új ötletet ké-pező mentőgyűrűhez azon szintén nem új mentőötletet csatolja, hogy kérése férje életéért szóljon s ezzel elfut a cárnőhöz. Az urnő maga jelenik meg a hadnagy rendetlen szobájában, megkegyelmez neki, s az ifjú párt külföldre küldi, maga pedig, úgy látszik, megvigasztaló-dik régi kedvesével, Guraczky herceggel. (B. Szabó.)

Ez volna rövid dióhéjban az operett szö-vege, mely a harmincas évek kedves vigjáté-kaira emlékeztet: a Scribe és Bayard-iskola alkotásaira. A közönség megtöltötte a színhá-zat s a darabot tetszéssel fogadta. Ha valami-ben csalódott, úgy ez csak az, hogy nem kapta meg benne azokat az operett-jeleneteket, ame-lyekben a szereplők és a művészi izlés buk-fencet hánynak.

A zene is mindenütt a komponista előkelő izlésére vall. Különösen nagy tetszésben része-sült a két primadonna belépője, egy szépen hangszerezett kvartett, a cárnő bevonulása és a hatásosan felépített finále, melyben az egész ensemble remekelt. A második felvonásban Germain keringője: „Csapongj, csapongj te szív”, és a csók duett vonta magára figyelmün-ket. De a harmadik felvonásra is maradnak még tetszetős számok, mint Katalin románca „Mért ad az Isten szívet nekünk” és Germain gárdista-dala.

A *Katalin* mintaszerű előadásban került bemutatásra. *Zilahiné-Singhoffer* Vilma a cárnő szerepében az est ünnepeltje volt, minden fel-vonás után számtalanszor hívták lámpák elé. Eb-ben a szerepben aratta a budapesti Népszin-házban legnagyobb diadalát s tényleg a cárnő alakját olyan művészi precizitással dolgozta ki, hogy alakítása drámai színpadon is elsőrangú lett volna. Hangja tisztán csegett, alakja és tealettje pedig igazán fejedelemsnői volt.

Germain-Duplessis gróf szerepét *Parlagi* Kornélia játszta. Jól festett a kis orosz had-nagy szerepében, bár hangterjedelme és orga-numa nem tudott megbirkózni a partitúra ne-hézségeivel. Játék-modora sehogysem illeszke-dett bele az operett keretébe. Egyébként meg-látszott rajta a színvadi rutin és az, hogy már többször játszotta ezt a szerepet.

Szemképráztatóan szépek voltak a kosztü-mök, melyekből *Haller* Irmának jutott a leg-egyszerűbb. Anicát játszotta ő fiatalos kedves-séggel, naiv egyszerűséggel s játékaival épugy hatott, mint énekével. — *Polgár* Sándor a le-hető legmulatságosabb Lausac kapitány volt s *Németh* Jánossal együtt, akit napról-napra jobb színésznek ismerünk meg, nem egyszer keltettek derűtséget a közönség között. B. Szabó a szokott ambícióval játszotta Gurackij szerepét, ma is olyan csinos volt, mint eddig minden szerepében.

Külön kell kiemelnünk a darab rendezé-sét és kiállítását. Az előbbivel *Polgár* Sándor mutatta ki ismét rendezői talentumát, a diszle-tek pedig *Végh* István művészi ecsetje alól ke-rültek ki s egész más, friss hangulatot vará-zsoltak a színpadra. Az operett betanításával és mesteri dirigálásával *Orbán* Árpád karmester nehéz és eredményes munkát végzett.

(z. t.)

* **Koronázási palást.** *Zilahiné* Singhoffer Vilma a *Katalin* első felvonásában azt a palást viseli, a melyet *Eszterházy* Miklós gróf szép-anya Mária Terézia koronázási ünnepélye al-kalmából viselt. Az értékes diszöltöny a gróf Eszterházy-féle ruhatárral került Zilahi igazgató birtokába.

* **Ifjúsági előadás.** Az igazgatóság a szerdai ifjúsági előadás jegyeit elsősorban is az aradi tanintézeteknek bocsátotta rendelkezésére. A netalán visszamaradó jegyeket, holnap délután 2 órától kezdve a színházi pénztárnál, a ren-desnek harmadrészére leszállított helyárakon lehet megváltani.

* **Pál László életrajzain dolgozik** most *Lá-zár* Béla dr., a „Magyar Nemzet” főmunkatár-sa, az aradi származású jeles művész érdemei-nek kellő világításba helyezésén fáradozva. A mi Páltól tájkép ráncmaradt, egy nagy táj-képfestő geniet igazol. Munkácsyval élt ő együtt előbb Aradon, aztán Párisban, s korán ragadta el a halál. Lázár Béla, Pál műveiből kollek-

ciót állít össze és a jövő évi velencei nemzet-közi kiállításon fogja bemutatni az európai közvéleménynek. Ez uton kéri Pál barátait és rokonait, hogy őt kutatásában támogatni szí-veskedjenek. Mindazt, amit *odvosi* vagy *berzo-vai* ifjúságáról, aradi tanulóveiről levelet, vagy adatot megtudnak, vagy műveinek létezését illetőleg: szívesen vesz. Leveleket a Magyar Nemzet szerkesztőségébe, Budapestre kell ci-mezni.

Két petíció.

(Szolnok és Margitta.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 13.

A Szolnokon ez év március 5-ikén meg-tartott képviselőválasztás alkalmával elkesere-dett küzdelem folyt a két jelölt: *Kiss* Ernő dr. Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye aljegyzője és *Kreutzer* Balázs szolnoki ipartestületi elnök között. Az előbbi szabadelvű programmal lépett fel, az utóbbi a függetlenségi eszmék hívének vallotta magát. A választás eredménye az volt, hogy *Kiss* Ernő dr. 85 szótöbbséggel a kerület kép-viselője lön.

A Kreutzer-pártiak azonban nem nyugod-tak bele a vereségbe, s kérvényt adtak be a kuriához a választás érvénytelenítése végett. A választási elnökök sérelmes intézkedései, to-vábbá vesztegetés, etetés-ításás címén kéri a mandátum megsemmisítését, s egyuttal Kreutzer Balázs törvényes többségének elismerését.

A kuria II. választási tanácsa *Vavrik* Béla elnöklésével ma foglalkozott ezzel a kérvény-nyel. A kérvényezők meghatalmazottja: Dr. *Mandel* Sándor, védő: Dr. *Tetétleni* Ármin. El-lenkérvény is van, melyet a mai tárgyalás ele-jén nyújtott be Dr. *Szűts* Andor szolnoki ügyvéd.

A kérvényezők meghatalmazottja részlete-sen ismerteti a petíció tartalmát. Mindenekelőtt megvádolja *Gruber* József választási elnököt és Dr. *Szendrey* Henrik helyettes elnököt, hogy a két párt bizalmi férfiainak közös megállapo-dása ellenére először leszavazott az egész Kiss-párt s csak azután került sorra a Kreutzer-párt. E sérelmes intézkedés következtében szá-mos Kreutzer-párti kénytelen volt eltávozni a választás színhelyéről; elmentek pedig sokkal többen, mint a mennyi a Kiss-párt egész több-sége volt. Élénk színekkel festi ezután a ke-rületben folyt nagymérvű vesztegetést, etetés-ítatást, végül kéri közel 1000 tanu kinalgatása mellett a vizsgálat elrendelését, s majdan a választás érvénytelenítését, egyuttal pedig an-nak kimondását, hogy a szavazatok érvényes többségét *Kreutzer* Balázs nyerte el.

Szünet után dr. *Tetétleni* Ármin védő szó-lalt föl. Határozatot ma nem hoznak.

A *margittai* választás tárgyalását ma foly-tatta a kuria I. választási tanácsa. Ma a perbe-szédre került a sor.

Aigner Adolf takarékpénztári titkár, a kérvényezők képviselője részletesen ismerteti a bizonyítási eljárás eredményét és a fölmerült vesztegetési eseteket, melyeknek a megválasz-tott *Órley* Kálmán képviselő személyével való kapcsolatát, szerinte, a Kuria az ismert levéllel m-f-r megállapította. Előadja, hogy a kritikus levélhez a 48-as párt puszta véletlenségből, tisztességes uton jutott. Fejtegeti a levél bizo-nyító erejét, mely *Órley* Kálmán részességét a kerületben fölmerült vesztegetések körül klasz-szikusan igazolja. Sorra veszi az egyes közsé-geket és kiemeli, hogy noha a kormánypárti választók egyike-másika azt vallja, hogy a ka-pott 2—5 frtot részint fuvar, részint ellátási költségre adták, de a törvény szigorú rendel-kezése szerint ezt csak természetben szabad nyújtani és ha készpénzben adják, ez kifejezett vesztegetést képez.

Különben is Orley leveleiben és védője nyilatkozatában be van ismerve, hogy a margittai korcsmárosok 3000 frtot kaptak a szabadelpárti választók élemezésére: ha tehát a választóknak erre készpénzt is adtak, akkor duplán kaptak. Különben sehol sincs bizonyítva, hogy a fuvarpénzt kapott választók tényleg fuvaroztak-e. Különösen Lúki községben történtek csunya dolgok. Itt *Feldmesser* kormánypárti vendéglős vesztegetési szereplését ismereti. Végül előadja kérelmét, mely az, hogy a Kuria a margittai választást semmisítse meg s fügessze fel bizonyos időre a képviselői választói jogát, mert noha a vizsgálat nem a képviselő saját tényeire rendeltetett is el, de a levéllel meg van állapítva a képviselő részessége.

Várady Zsigmond dr. választásvédő tagadja, hogy a bizonyítási eljárás során bármely vád is beigazolódott volna. Sorra veszi az egyes eseteket és egyenkint cáfolgatja a kérvényező képviselőjének azt az állításait, melyek a vizsgálat eredményes voltára vonatkoznak. Kéri a petíciót mint alaptalan elutasítani.

Rélethozatalra még ma sem került a sor.

A saint-pierre-i katasztrófa.

(Hogyan történt a szerencsétlenség?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Az elpusztult városból megmenekültek így beszélnek el a katasztrófa lefolyását:

A Pelée tűzhányó május harmadikán szombaton, sűrű füstfelhő és tűzoszlop kivetésével, a melyet menydörgésszerű robaj kísért, adta az első életjelt. Erre a látványra nagy rémület támadt, amely azonban megszűnt, a mint a füstfelhő föllele huzódott.

Május negyedikén, éjjélkor, sűrű hamu eső kezdett a városra hullani, a mely annyira megtöltötte a levegőt, hogy a tűzhányó-hegyet nem is lehetett látni. Erre a lakosság ismét nyugtalankodni kezdett és sokan már menekülésre gondoltak. A következő napon, hétfőn reggel a lávafolyam husz láb magasságra növekedett és fél mértföld szélességben zuhogott le a hegy lejtőjén. Sebessége szinte szédítő volt és mindent eltemetett ami útjába került.

Alig egy-két másodperc alatt elérte a Rivière Blanchet, amelynek medréből kiszorította a vizet. *Guérin* ültetvénye volt az első telep, amely a katasztrófának áldozata lett. Az óriási terület alig egy másodperc alatt izzó lávátenger lett és csakhamar csak az ültetvényen levő cukorgyárnak magas kéménye látszott ki ebből a tengerből. A tenger háromszáz lábnyira visszatört.

Minden pillanatban menydörgésszerű robbanás hallatszott, amely még száz mértföldnyi távolságban is százszorosan hangzott vissza.

Hétfőn éjjel egyszerre a vulkán óriási tűzlángokat kezdett kihányani. St.-Pierre lakói rémülve ugrottak ki ágyukból, azon meztelenül igyekeztek a veszedelem elől menekülni. Egy részük a hegyek felé igyekezett, más részük pedig Santa Lucia felé menekült s az ottani kikötőben igyekezett biztonságba jutni.

Kedden egész napon át okádott a hegy lávát, a hamueső egy pillanatig sem szűnt meg s a földalatti robaj folytonosan rémitette az embereket. Szerdán reggel kissé csillapodott a kitörés ereje, de délután annál nagyobb erővel újra megindult. A tűzhányó robaját még St.-Thomasban is nagyon jól hallották. A hegy rázkódása minduntalan megrengette az egész szigetet. A csütörtöki nap valamivel nyugodtabban kezdődött.

A *Rappler* kábelhajó a kábel helyreállításá-

sával volt elfoglalva. Egyszerre hét óra tájban óriási forgószél keletkezett, a mely a villám gyorsaságával fölkapta a Pelééből kitörő lángokat. A következő pillanatban bekövetkezett a katasztrófa, a hegy belsejéből, mintha most megszűnt volna minden akadály, láva, kő és hamu tört ki, a mely szinte hihetetlen sebességgel elborította a várost és kikötőjét, ahol tizenhatsz hajó állott.

Az egész város egy pillanat alatt lángban állott és a meggyuladt hajók céltalanul forgóldtak az izzó katlanná vált tengerben. Az első két napon senki sem közeledhetett a szakadatlanul égő városhoz és csak a harmadik napon mertek egyes bátor hajósok életük kockáztatásával St.-Pierre környékén vitorlázni.

Ezek elé borzasztó látvány tárult. A város külső részében ezrivel heverték megszenesedett és elégett holttestek. Magában a városban egyetlen ember lény sem volt. A kik nem menekültek idejekorán, mind, egytől-egyig elpusztultak. Sok holttesten meg lehetett látni, hogy megfuladás következtében haltak meg.

A mai nap folyamán a következő táviratokat vettük:

Páris május 13.

Marseilleből, Havreből és Bordeauxból érkező táviratok arról az aggodalomról szólnak, a melylyel ezekben a Martinique szigetével legsűrűbben érintkező kikötővárosokban a St.-Pierréből jövő híreket várják. Mindenütt gyűjtést indítottak. Bordeauxból szerdán több kereskedő megy Southamptonba, hogy onnan a katasztrófa színhelyére menjen.

Washington, május 13.

Roosevelt elnök ma üzenetet intézett a kongresszushoz, a melyben a martiniquei katasztrófát ismerteti és közli, hogy a francia kormány arról értesítette az Egyesült-Államok kormányát, hogy Fort de France és az egész sziget még veszedelemben forog, a miért is kéri a az amerikai kormányt, hogy minél gyorsabban segítséget küldjön a szigetre az életveszélyben forgó és éhező lakosság elszállítása végett. Az elnök megemlíti azután, hogy St.-Vincent szigetét is hasonló veszély fenyegeti és tudomására hozza a kongresszusnak, hogy utasította a pénzügyi, a hadügyi és a haditengerészeti hitelt, hogy közös intézkedéseket tegyenek. Erre a célra 600.000 dollár megszavazását kéri a kongresszustól. A *Dixie* cirkálóhajó eleséget vett föl és szerdán elindul Martiniqueba.

A képviselőház és a szenátus a martiniquei és st. vincenti segítőakció céljaira az elnök által kért 500.000 dollár helyett 200.000 dollárt szavazott meg. A törvényjavaslatot most az elnök elé terjesztik jóváhagyás végett.

New-York, május 13.

Port au Pricenből jelenti egy tegnapi távirat, hogy Le Carbetben St.-Pierre mellett *ezernél több menekült van*. St.-Pierre környékén még folyton találunk emberrészeket. A holttesteket katonák szedik össze és azután elhamvasztják.

St.-Thomas, május 13.

Dominicából jelenti egy tegnapi távirat, hogy Martinique északi részén még egyre terjed a láva. A sziget északi része teljesen el van pusztítva és egész vegetációja kikalt.

Bécs, május 13.

A képviselőház mai ülésének elején az elnök megemlékezett a martiniquei katasztrófáról és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Ház teljesen egyetért vele, ha kifejezést ad a szerencsétlenség fölött érzett gyászának és felhatalmazást kér arra, hogy a Ház rész-

vétét a francia kormányval közölje. Sajnálja, hogy a Ház határozatképtelensége miatt már a tegnapi ülés végén nem adhatott kifejezést ezeknek az érzelmeknek. A Ház állva hallgatta végig az elnök beszédét és hozzájárult a részvét kifejezéséhez.

MULATSÁGOK.

(=) Főúri estély Budán. Mint tudósítónk táviratozza, *Karácsonyi* Jenő gróf és neje ma este Budán fényesen és pazar disszel feldíszített Krisztinavárosi palotájukban estélyt adtak, melyen megjelent a királyi ház több tagja, a diplomácia, politika és a magyar társadalom előkelőségének színe-java. Este 10 órakor megjelent az estélyen *Klotild* főhercegnő, *Henriette* főhercegnő, *József* *Agost* főherceg nejevel, *Augusta* főhercegnővel. A házigazda és neje a pompásan feldíszített lépcsőházban fogadták fjedelmi vendégeiket, mire kezdetét vette a táncmultság.

Öngyilkos utászkatona.

(Büntetés elől a halálba.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Ma délután félegy órakor a szegedi utászkaszáló mellett egy közlegény karabélyal mellbelötte magát és halálosan megsebesült. Az öngyilkossági kísérletről, melyet holnapra alighanem befejezett tragédiává változtat át a halál, az alábbi tudósítást küldik:

János Pál utászközlegényt három bajtársával őrségre állították a kaszárnya szertára mellett. A katona délben megéhezett és ott-hagyva az őrhelyet, bement a konyhába, hogy a csajkájába tésztát vegyen. Aztán visszament az őrségre és jóízűen falatozott a katonakosztból.

Eppen ekkor járt arra egy tartalékos utász-szakaszvezető, aki látva az ebédő őrszemet, nyomban jelentést tett az ügyeletes kaszárnya-tisztnek. A hadnagy azt felelte, hogy az esetről szabályszerűen értesíti a zászlóalj parancsnokságát.

Mikor *János* Pál megtudta, hogy följelentették, ijedten bajtársaihoz fordult, akik az őrségen állottak és megkérdezte:

— Megbüntetnek ezért?

— Garnizóba kerülsz, meglátod, — felelte az egyik.

— Egy-két kis esztendő kijár érte, — tódított a szón a másik. Mert hát az őrséget elhagyni tilos, de meg enni sem szabad addig, amíg a katona posztón áll.

János Pál egyszeribe a szívére vette a dolgot. Félt a büntetésről, amelyet pedig nem is tuloztak a bajtársak. Az őrség elhagyása ugyanis a legsúlyosabb katonai fegyelemsértés, melyért néha agyonlövészel büntetnek.

A fiatal közlegény nem habozott sokat. Lekapta válláról a puskát és mellének irányítva elsütötte. A golyó mélyen behatolt a mellébe. A szertárból kiszaladtak a lövés zajára s nyomban hordozható ágyra fektették *János* Pált, aki a karabélyba Mannlicher-golyót tett.

A halálosan megsérült katonát a csapatkórházba szállították, ahol *Altman* dr. ezredorvos vette ápolos alá. A golyót nem lehetett eltávolítani s miután nemesebb részekén is áthatolt, életben maradásához nincs remény.

János Pál huszonkét éves, mindszeri illetőségű. Mint katona, viselkedése ellen sohasem volt kifogás. Sorsán az utászközlegénység nagy részvéttel van. Az öngyilkosjelölt szüleit a parancsnokság táviratilag értesítette.

Scheinbergert letartóztatták.

(Hel van Scheinberger pénze?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Nagyon érdekes és végeredményében föltötte mulatságos eset történt ma reggel Soborsinban Scheinberger Mórral, az aradi adóhivatali panama egykor oly sokat emlegetett vádlottjával. Alighogy Scheinberger a váci fegyházból kiszabadult, ma újra letartóztatták. Igaz, hogy csak rövid időre, talán egy félórára volt a törvény őriző karjaira bízva Scheinberger, de azt a rövid időt is valószínűleg nagyon megfogja silyleni.

A dolog úgy történt, hogy Scheinberger, aki kiszabadulása után itt Aradon a Zrinyi-kávéházat átvette régi tulajdonosától, négy-öt nappal ezelőtt kirándult Soborsinba és egy fogadóban szállást vett magának.

Ott aztán összeköttetésbe lépett Gottlieb Mór vinyesdi korcsmárossal, aki régi bizalmas barátja volt még abból az időből, mikor Scheinberger soborsini szállodabérlő volt.

Gottliebkel többször találkozott Scheinberger s egy ízben azt mondta neki:

— *Te benned bírom csak, gyere fel velem a hegyre és ha ott leszel, boldoggá teszek egész életedre.*

Gottlieb elfogadta a meghívást, és ma reggelre találkát adtak egymásnak egy helyen, hogy onnan induljanak fel együtt a hegyre.

Gottlieb azonban gyanusnak találta ezt az egész históriát. Nem volt kedve elmenni Scheinbergerrel a hegyre. Jól meggondolta a dolgot és följelentette az egész tervet a csendőrségnél.

A csendőrségnél elmondta, hogy Scheinberger hívta őt a hegyre, hogy boldoggá tegye, hogy ma kedden lett volna a találkozó, és hogy mindebből azt gyanítja, hogy Scheinbergernek itt Soborsinban a hegyen van elrejtve a pénze, melyet most talán el akar vinni.

A csendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel erről a vallomásról s ma reggel, mikorra a találkozás ki volt tűzve, a randevu helyén Gottlieb helyett két csendőr jelent meg.

Ott találkoztak Scheinbergerrel, akit nyomban letartóztattak és bekísértek a község házára.

Innen az egyik csendőr rögtön jelentést tett az esetről Meszlényi Antal dr. aradi kir. ügyésznek, aki a csendőr jelentésének meghallgatása után nyomban azt a parancsot adta, hogy Scheinbergert azonnal bocsássák szabadon. Együttal dorgatoriumban részesítette a csendőrséget, a miért elhamarkodták a dolgot.

Nem volt joguk ahhoz, hogy Scheinbergert letartóztassák, mert nem követelt el bűncselekményt; de különben is úgy kellett volna intézniük az ügyet, hogy meglessék, hová akarta vezetni Scheinberger a barátját. Ekkor talán rájöttek volna a rejtélyes eset nyitjára.

A csendőrök rögtön szabadlábra helyezték Scheinbergert, aki ily módon egy kellemetlen kalandon ment keresztül, melynek a kellemetlenebb része azonban csak most következik.

Soborsinban ugyanis régóta azt beszéltek, hogy Scheinbergernek ott van elrejtve az a pénz, mely a sikkasztásból megmaradt neki.

Scheinberger 1891-től kezdve a soborsini szálloda bérlője volt s ekkor folytatta azokat a különös kölcsönadási, boreladási ügyleteket, melyek nagy tőkét igényeltek. Annyi bizonyos, hogy soborsini tartózkodása alatt már kapott Bács Nándortól pénzt s nem lehetetlen, hogy ott helyezte el a pénzt biztonságba.

Scheinbergernek most szüksége volt pénzre, annyi bizonyos, mert az aradi kávéházat pénz

nélkül vezetni nem lehet. Éppen nem valószínű, hogy Soborsinból akarta hazahozni az elrejtett pénzét, de hogy ezt másodmagával akarta elvégezni, mindenestre ügyetlenség volt tőle. Hogy pedig a terve nem sikerült, ez az ő privát balsorsa.

SPORT.

+ Aradi athléta Mármaros-szigeten. Május hó végén a mármaros-szigeti vívóegylet Rosner Ervin br. főispán elnöke alatt nemzetközi vívóakadémiát rendez, melyen Genard Alfin, a club vívómesterén kívül számos elismert vívó fog résztvenni. Aradot Mármaros-Szigeten Lángh Oszkár, az Aradi Athletikai Club tagja fogja képviselni ki a fővárosban is a legjobb vívók közé tartozott. Tekintve, hogy Lángh Oszkár balkezével is félelmetesen vív, előreláthatólag Arad képviselője a Mármaros-Szigeti vívóakadémián fényesen fog szerepelni.

Milliók csalás Lembergben.

(A párisi eset mása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 13.

A lembergri „Nowe Wiek“ esti kiadása egy botrányról számol be, mely a lembergri előkelő körökben esett meg s melyet Lembergben olybá vesznek, mint a párisi milliók csalás egyik epizódját.

A lap adatai szerint Puzina asszony óriási adósságokat csinált, s miután még egyéb családokkal terhelte meg lelkiismeretét, megszökött és Oroszországnak vette útját. Puzina asszony egy egyetemi tanár felesége, aki a lembergri egyetemen a matematikát tanítja, különben pedig egy magyarországi főpap közeli rokona. A férj hosszabb idő óta beteg s nemrég szanatóriumba is került. Az asszony Lembergben föltűnt óriási fényűzésével s különösen ékszerekkel és aranyművesekkel volt sűrűn látott vevő.

A tisztességtelen eljárás első gyanúja csak akkor esett rá, mikor ékszerésze az első nagyobb vásárlás után megleste, amint egy zálogüzletben elzalogosította a hitelbe vásárolt ékszereket. Hogy az asszony 200.000 koronát meghaladó adósságait kifizethesse, a férj kénytelen volt Galiciában fekvő birtokát eladni, mert az asszonyt a letartóztatás veszedelme fenyegette.

Ekkor azonban kiderült, hogy az asszony egy egész csomó váltót bocsátott ki, melyekre férjének és magasállású papokonának nevét hamisította. A férj azt az értesítést kapta, hogy a csupán az ő nevére kibocsátott váltók összege meghaladja az egy millió 200.000 koronát. Legutolsó csalását azonban akkor követte az asszony, mikor néhány nappal ezelőtt a galíciai takarékpénztárnál egy 9600 koronáról szóló betétkönyvet nyújtott be, melyre az összeget kézhez is kapta. Később derült csak ki, hogy a könyv eredetileg csak 60 koronáról szólt s az asszony írta be a könyvbe az első és utolsó számjegyet. A férj ügyvédje kijelentette, hogy kártérítés ennél az esetről lehetetlen, és hogy egyedüli mentség a — szökés.

Ezt az egyedüli mentőeszközt meg is ragadta a szélhámos nő, s mint jeleztük Oroszországba szökött.

Amikor aztán kitudódott, hogy az asszony megszökött, egyszerre temérdek feljelentés érkezett be ellene az ügyészséghez és rendőrséghez. A hitelezők pedig egész ostromot intéztek a ház ellen, melyben az asszony lakott.

Tegnapelőtt éjjel a szökött asszony egy ösmerősehez levelező lap érkezett, melyből sejteni let, hogy a szökevény jelenleg Odesszában van.

Az aradi püspökválasztás és a két párt erőpróbája.

(Egy assinati tag megjegyzései.)

Arad, május 13.

A magyar közönség kellő tájékoztatása végett az aradi kör. keleti román zsinat egyik előkelő tagja, ki a tanácskozásokban mindvégig részt vett, az újságoknak erről szóló közleményeire az alábbi érdekes megjegyzéseket teszi ma közzé egyik temesvári lapban:

Hamsea püspökjelölt mellett a mérsékelt elemek csoportosulnak, Gáll József főrendiházi tag vezetése alatt. E párt oly erős, hogy valószínűleg győzni fog; bár a Mangra-párt, melynek főemberei a Viktoria-bank körül csoportosulnak, az annak segélyével fenntartott Tribuna Poporului nevű lap útján erősen ostromolják a Hamsea-pártiakat.

A nagyváradi konzisztorium területéhez tartozó papi képviselőket feszélyezi, hogy Mangra Vazul felebbvalójuk, s esetleg üldözésétől kell tartaniok.

Valóságos erőpróba a két párt között még nem történt, mert azon szavazás, mely a zsinati ülések második napján történt, midőn a püspöki szék betöltése iránt eddig tett intézkedések közlése követeltetett, egy interpelláció folytán vált szükségessé, melyet a Mangra-párt vezére, Oncu dr. intézett a zsinat elnökéhez. A Mangra-párt előre volt értesítve az interpelláció megtételéről, a Hamsea-párt ellenben nem tudott róla és az interpelláció mindjárt a délutáni ülés kezdetén történt, mikor többek még siesztáltak. A Mangra-pártiak tehát teljes számban megjelentek, a Hamsea pártiak azonban még többet nem jöttek volt az ülésre; ez a meglepetés okozta azután, hogy a Mangra-pártiak hat szavazattal többségbe jutottak. A véleményeltérés különben nem is volt nagyfontosságú, mert a Mangra-párt azt követelte, hogy a püspökválasztás előkészítésére vonatkozó iratok azon ülésben azonnal közöltessenek és tárgyalassanak, a Hamsea pártiak pedig másnapra kívánták halasztani a közlést, mikorra ők is teljes számban megjelenhettek volna.

A bizottságokban mindkét párt képviselői vannak. Mindkét esetben a bizottság indítványa fogadtatott el, csak a másodiknál todatván meg egy hozzáadással.

Nem áll az, mintha a bizottság azon indítványa, hogy az egyházmegye az államsegélynek 30.000 koronáról 50.000 koronára emelését kérje, csak Mangra ajánlata s csak az ő pártjának támogatása következtében fogadtatott volna el; hiszen az egész zsinat a bizottságnak ezt ajánló indítványa mellett volt. Csakis egy tag, Rotáriu Pál dr. ellenezte ezt, azon okból, hogy segítsen magán az egyházmegye inkább önerejéből s ne járjon kérelmezésekkel, melyek azt mindig nagyobb függőségi viszonyba hozzák.

Nem áll az sem, hogy ezen indítvány, mely szerint a nagyváradi szentszék területén levő gör. kel. felekezeti iskolák részére nagyobb mérvű államsegély fogadandó el, csak Mangra felszólalása következtében fogadtatott volna el. Ellenkezőleg az a pártjának emberei, Trailescu esperes és Oprean dr. ügyvéd, határozottan elleneztek a nagyobb, sőt bármely állami segély kérését, míg a Hamsea-párti Pakala nagyváradi esperes határozottan az államsegély minél nagyobb igénybe vétele mellett foglalt állást s éppen csak a Hamsea-párt segélyével jutott többségre az említett indítvány.

HIREK.

Dobsina veszedelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Dobsina városának az a bizottsága, a melynek feladata a jégbarlang fölött felügyeletet gyakorolni; e napokban ott járt s *megdöbbentő tapasztalatokat* tett. A jégképződés ugyanis oly nagymérvű, hogy a tavaly lerakott lépcsőzet és fapadlózat egyrésze a jég alá került, annyira, hogy a barlangbérő célszerűbbnek látja, itt-ott egészen új padozatot rakatni le az ujonnan képződött jégréteg fölé, semmint a tekintélyes vastagságú új képződést kivágnatni.

Általában konstatalható, hogy az új jégrétegek képződése az utóbbi években oly rohamos, hogy a barlang termei szemlátomást fognak s a mi végtelen kárára van e tündéri alvilágnak, a gyönyörű jégalakzatok folytonosan kisebbednek s beleolvadnak a környezet roppant jégtömegeibe.

A rohamos jégképződés meggátlására fölmerült az a terv Dobsinán, hogy a barlang területe fölött levő erdőség egy részét letarolják, hogy így a fátlan területen a csapadék gyorsabban futna le a völgybe s a beszivárgás, illetve azzal együtt a jégképződés is csökkenne.

E tervét előterjesztette Dobsina városa a m. kir. földtani intézetnek, a mely azonban óva inti a várost az esetleg végzetessé válható kísérletezéstől s ajánlja, hogy kérje ki e tekintetben a barlang legjobb ismerője, dr. Krenner véleményét.

Ez meg is történt. A szakértő még eddig véleményt nem mondott.

Dobsina város képviselőtestülete néhány évvel ezelőtt fölterjesztést tett a földmívelési minisztériumhoz, melyben azt kéri, hogy állítsák fel a jégbarlangban meteorológiai megfigyelő állomás, melynek feladata volna a megfelelő geológiai tanulmányokkal együtt a jégképződés elméletét végre-valahára tisztába hozni. Erre mindenesetre a mi világhírű s legnagyobb jégbarlangunk volna legalkalmasabb.

A minisztérium örömmel üdvözölte a tervet, anyagi hozzájárulását megígérte, egy szakembert ki is küldött, azóta azonban ismét minden elaludt, illetve befagyott. A barlang jége pedig nő, egyre nő, úgy, hogy maholnap csak mesterségesen vágott jégálagutakon lehet végigjárni.

— A magyar parlament részvéte. Fáriss-ból táviratozzák: A magyar parlament részvétnyilatkozata s Apponyi Albert gróf képviselőházi elnök megemlékezése a Martinique szigeti katasztrófáról egész Franciaországban mély, benyomást keltett. A mai összes lapok szép szavakban emlékeznek meg a magyar parlament nagylelkűségéről és meleg részvételéről.

— A király és a szecesszió. Budapestről táviratozza tudósítónk: Ő Felsége a király ma déli fél egy órakor kihajtatott a képzőművészeti társulat városligeti helyiségébe és ott megtekintette a tavaszi tárlatot. Egyik teremben Bracht szecessziós festménye előtt, mely téli napot ábrázol a felső Spree vidékéről, mosolyogva állott meg a király s a kíséretében lévő urakhoz így szólott:

— Ezt a képet már láttam a Borsszem Jankó-ban, mint téli bundát...

Általános derűtség követte ő felség találó megjegyzését. A király, aki tudvalevőleg nem barátja a szecesszióknak, figyelmesen megnézte a festményeket, de a szecessziós stílusban tartott képek előtt gyorsan elhaladt. A tárlattal egyébként nagyon meg van elégedve.

— Fővárosi könyomatos az aradi püspökválasztásról. A Budapestben megjelenő „Keleti Ertesítő” című könyomatos ujság a következő hiteles forrásból eredő értesülést kapta az aradi püspökválasztásról: A választás napja véglegesen megállapítva még nincs, mert Mecianu metropolita még máig sem intézkedett. A legközelebbi napok egyikén kitűzi a választás napját. A választásból minden jel szerint Hamsea Agost fog győztesként kikerülni, mert többsége, *huszonhárom szavazat*, biztosítva van. Ennek a helyzetnek a megteremtéséhez különösen hozzájárult Mangra és hiveinek erőszakossága. Legutóbb a „Canonica visitatio” ürügye alatt azokat az esperességeket látogatta meg, melyek Hamseának vallottak hűséget s itt erőszakos módon akart magának hiveket szerezni. Hozzájárul ehhez még az a változás, mely Goldis püspök életének utolsó napjaiban Goldis és Mangra egymáshoz való viszonyában beállott. Goldis püspök ugyanis feltétlenül bizott Mangrában és felelősséget vállalt érte a kormánnyal szemben. De később tapasztalta, hogy csalódott Mangrában, mert amikor Karlsbadról hazatért, egyházmegyéjében a legnagyobb rendetlenséget tapasztalta. Ugyanezért az egyházmegye kormányzását betegsége alatt Hamseára bízta. Mangrát nem is fogadta a püspök s csak egyik hívének közbenjárására történt, hogy egy ízben mégis püspökének színe elé juthatott. Mangráék táborában nagy a lehangoltság. Mangra lapja, a *Tribuna Poporului* fenyegetőzik. Általános az a vélemény, hogy Mangrának még nagyon sok időre van szüksége, míg a multat teljesen expialhatja.

— A képviselőház az új parlamentben. Mint országgyűlési tudósításunkban olvasható, a képviselőház ősszel fog átköltözködni az új parlamenti palotába, amelyben már javában folynak a berendezés munkálatai. Apponyi Albert gróf házelnök, Csávossy Béla házelnagy és Desseuffy Arisztid házelnagy titkár társaságában ma újból alaposan megsejmelte a berendezést s ahol szükségesnek mutatkozott, változásokat tett. A Sándor-utcai országházból a nyári szünet után fogják megkezdeni a költözködést.

— Két új román püspök. Említettük, hogy az aradi görög keleti zsinat egy új román püspökség felállításának ügyével foglalkozott, melynek székhelye Nagyváradon vagy Temesvárott lenne. Nagyvárad tudósítónk most teljesen beavatott forrásból azt jelenti, hogy voltaképpen nem egy, hanem két új román püspökség felállításáról van szó. Ez a terv már régóta kedves eszméje Metianu János nagyszombeni érsek metropolitának, aki most érkezettnek látta az időt annak megvalósítására. Mivel az aradi görög keleti egyházmegyében 500,000 lélek van, a két új püspökséget ennek kettéosztásával akarják megalakítani, olyanformán, hogy a karánsebesi egyházmegyéből még egy kis részt hozzá csatolnának. Az egyik új püspökség székhelyül nagyváradot, a másik Székhelyül Temesvárt kívánják megtenni. A nagyszombeni metropolita mostanában átiratot küldött a nagyvárad és az aradi szentszékeknek, hogy tegyenek jelentést a dolog anyagi kivehetőségéről: vajjon megbirja-e az aradi egyházmegye a két új püspökség költségeit, vannak-e e célra használható alapok és alapítványok? Ugy a nagyvárad, mint az aradi szentszék azt felelte, hogy a tervre fedezet nincsen s így azt legalább egyelőre, keresztül vinni lehetetlen. Megjegyzendő, hogy Metianu metropolita tervét már a boldogult Goldis József püspök, valamint Mangra Vazul püspöki helynök is elleneztek. A két szentszék az ügy állásáról most jelentést tett a zsinatnak, mely a jelentést tudomásul vette.

— Májusi ájtatosság. A holnapi, szerdai májusi ájtatosságon özv. dr. Lux Ubaldné urnón kívül — antiphona előtt — Zilahiné-Singhoffer Vilma urnó fog még énekelni.

— Vasutasok koszorúja a vértanúk szobrán. Irtunk arról a kirándulásról, amelyet a magyar vasuti és hajózási klub rendez a pünkösdi ünnepek alkalmából Aradra és Mezőhegyesre. A kirándulók a keleti pályaudvarról május 18-án reggel, a hat óra 50 perckor induló gyorsvonattal utaznak Aradra, s itt őket az aradi és csanádi egy. vasutak igazgatósága és a m. kir. államvasutak üzletvezetősége fogadja. A kirándulók az aradi vértanúk vesztőhelyére és a szoborra koszorút visznek. Május 19-én Mezőhegyesre mennek az ottani ménesbirtok megtekintésére.

— Új pénzügyi részvénytársaság Aradon. Az aradi iparosok hitelszövetkezete, a mely közel két év előtt alapított, a mint értesülünk, ma este tartott igazgatósági ülésén kimondta a részvénytársasággá leendő átalakulást. A részvénytársaság 150,000 korona alaptőkével alakul meg, mely 15000 darab 100 koronás részvényből fog állani. Az átalakulás érdekében a legközelebbi napokban kibocsátják a fölhívást.

— Aradmegye új törvényhatósági állatorvosa. A földmívelési miniszter Odray Antal törvényhatósági m. kir. állami állatorvost saját kérelmére nyugdíjba helyezte és helyébe Kellner Györgyöt nevezte ki Aradvármegye törvényhatósági állatorvosává.

— Gyűlés a fogyasztási szövetkezetek ügyében. Ugyszólván országos érdeklődés kíséri annak a nagygyűlésnek előkészületeit, a melyet az Aradi Kereskedők Köre összehívására az aradi és a vidéki kereskedők tartanak pünkösdi vasárnapján, délután három órakor, a kereskedelmi akadémia nagytermében, a melyen a fogyasztási szövetkezetek ügyében fognak tanácskozni. Hasonló mozgalom folyik most Budapesten is, az ott működő fogyasztási szövetkezetek ügyében, a melynek legutolsó szervező ülésén megbízták a mozgalmak bizottságának jegyzőjét, Öcsényi Zoltánt, a Fűszerkereskedők Lapja szerkesztőjét, hogy a fővárosi bizottságot, az aradi gyűlésen képviselje. A nagygyűlésen, a mint megírtuk, résztvesz Sándor Pál országgyűlési képviselő, s képviselteti magát az aradi kereskedelmi és iparkamara, továbbá az aradi Lloyd-társulat is. Az Aradi Kereskedők Köre a gyűlés alkalmából Sándor Pál orsz. képviselő tiszteletére társasvacsorát rendez, a melyre jegyezhetni az Aradi Kereskedők Köre titkári hivatalában, az aradi kereskedelmi és iparkamara, az aradi ipartestület és aradi Lloyd-társulatnál, továbbá Tedeschi Viktor, Wechsler József, Hegyi Albert, Kálmán József, Funkelstein József, Keppich Zsigmond, Fodor Gyula, Singer Sándor és Glück Dezső uraknál. Az Aradi Kereskedők Köre ez uton tudatja, hogy azok a vidéki kereskedők, a kik talán megnívót nem kaptak volna, szintén részt vehetnek a vasárnapi gyűlésen, azonban tartoznak az ugyancsak vasárnap délelőtt tíz órakor, az Aradi Kereskedők Köre helyiségében megtartandó előértekezleten magukat bejelenteni.

— Az egyetem újjáalapításának évfordulója. A budapesti magyar királyi tudományegyetem megalapításának ma volt a százhuszonkettedik évfordulója. Ebből az ünnepélyes alkalomból az egyetem templomában délelőtt 10 órakor fényes istentisztelet volt, melyen résztvett az egyetem tanácsa, a tanárok és az egyetemi hallgatóság. Az ünnepi nagymisést Kriesán Mihály pápai kamarás, szemináriumi kormányzó celebrálta nagy és fényes segédlettel. Istentisztelet után az egyetem disztermébe vonultak, hol diszgyűlés volt. Az alkalmi beszédet Vécsey Tamás dr. rektor tartotta.

— **A tisztviselők fizetésjavítása.** A tisztviselők fizetésrendezésének régóta vajdó kérdésében ma megbízható helyről fontos értesítést kaptunk. E szerint a pénzügyminiszter felszólította az összes miniszteriumokat, terjeszsenek be részletes költségvetést az alájuk rendelt tisztviselők fizetésjavításáról azon az alapon, a mely szerint a magyar hivatalnokok fizetését egyenlővé tennék az osztrákokéval. Eddig négy miniszterium készült el a költségeloiránnyal, de a héten a még hátralevő miniszteriumok is elkészülnek és akkor a pénzügyminiszteriumban értekezlet lesz a tervezet megvalósítására vonatkozóan. Hír szerint egyelőre csak a három legalsó fizetési fokozatokban tervezik a fizetésjavítást.

— **Aradiak konstantinápolyi kirándulása.** Az aradi mérnök- és építész egyesület konstantinápolyi kirándulásának rendezőse, Schör Lajos főmérnök kéri mindazokat, akik a kirándulásra jelentkeztek, hogy holnap, szerdán délután 6 órakor a mérnök- és építészegyesület helyiségében megjelenni sziveskedjenek.

— **Százezer koronás alapítvány.** Temesvárról táviratozza tudósítónk: Sailer Antal előkelő temesvári polgár a mai napon százezer koronát adott át Telbisz Károly dr. kir. tanácsos polgármesternek egy városi polgári menház alapítására.

— **Muszta Filaret — vikárius.** Karánsebesről táviratozzák, hogy Popea Miklós karánsebesi gör.-kel. román püspök agg korára való tekintettel Muszta Filaret archimandritát püsvöki vikáriussá nevezte ki.

— **Csödkérvény egy aradi cipész ellen.** Az aradi kir. törvényszéknél ma Gebrüder Uslár bécsi cég csödtét kért Váról László templomutcai cipész ellen. Schartner Sándor dr. törvényszéki bíró tárgyalást tűzött ki ez ügyben.

— **Halálozások.** Laub Gáspár m. kir. jószágigazgatósági számellenőr élte 40-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Holttestét holnap délután fél 5 órakor fogják beszentelni s azután Temesvárra szállítják. A halálozásról az aradi állami jószágigazgatóság tisztikara külön gyászjelentést bocsátott ki.

Eötvös-simándi Kállay Géza másodéves joghallgató, Kállay Gyula nyug. ternovai főszolgabíró fia, élte 22-ik évében hosszú szenvedés után Simándon elhunyt. Temetése nagy részvéttel ment végbe.

— **Kifosztott pénztárat.** A „Chisodana“ nevű kissodai román pénztáratnál elkövetett sikasztás — mint temesvári levelezőnk ujabban jelenti — nagy szenzációt keltett az egész délvidéken. A bűnügyi feljelentést Stoics Gyula igazgató tette, kit három hónap előtt választottak meg a tisztségre és rögtön tisztába jött a helyzettel. Első sorban arra törekedett, hogy fedezetet nyerjen az igazgatóság volt tagjaitól, kik az intézet vagyonát felosztották maguk közt, s mikor látta, hogy fáradozása hiába való, megtette a bűnfenyítő feljelentést. Mikor aztán Kötő Pál vizsgálóbíró szombaton két szakértővel megjelent Kissodán, valóságos pánik támadt az igazgatóság volt tagjai közt és felhívás nélkül, önként megjelentek, hogy fedezzék tartozásaikat. Kitünt, hogy az igazgatóság nagyobb összegeket vett ki és azokat giró nélküli váltókkal fedezte. Ilyenformán a 47.000 koronát tevő egész részvénytőke elveszettnek tekinthető, mert az adósok többnyire vagyontalanok vagy pedig biztosítékul oly ingatlanokat ajánlanak fel, melyek túl vannak terhelve. A vizsgálóbíró számos kezelési szabálytalanságot fedezett fel és elrendelte a bírói zárlatot az intézetre. Az érdekeltek mindent elkövetnek, hogy kikerüljék a csödtől.

— **Makóváros közgyűléséből.** Makóváros képviselőtestületének tegnap délelőtti közgyűléséről részletes és kimerítő tudósítást közöltünk. A képviselő — mint tudósítónk jelenti — délután 3 órakor folytatta a gyűlésezést. Apró-

eseprő dolgok maradtak tárgyalásra s ez nagyon meglátszott a képviselők számán is, mert alig voltak huszonöten. A marosi fürdő ügyében akként határoztak, hogy marad minden a régi ben. Morgenstern Adolfnak a fürdő felállítására nem akartak 20 évi kizárólagos jogot adni. Morgenstern erre visszavonta az ajánlatot, így Baló Pál, az eddigi fürdős, hurcolja le ócska bárkáját a Marosba, akinek az eddigi 400 korona évi segélyt adták meg. A polgármester jelentéseit, a tanács által kiutalt különböző segélyeket tudomásul vették s délután 5 órakor az ülés azzal végződött, hogy a szárazér-társulat főmérnökét Henne Jánost, ne-jével együtt felvették Makóváros kötelékébe.

— **Makacs öngyilkos.** Nehány héttel ezelőtt öngyilkosságot követett el Aradon Lipták Mária cseléd, aki egy Erzsébet-köruti házban szolgált. Marólugot ivott s az öngyilkossága okáról azóta semmit nem lehetett tudni, mert sérülései olyan súlyosak voltak s belső részei annyira összeestek, hogy beszélni nem tudott. Ma végre annyira gyógyult, hogy Rimanóczy Zsigmond rendőrtiszt kihallgathatta a szobalányt. Ez azonban minden felvilágosítást megtagadott s kijelentette, hogy öngyilkossági szándékától első tetteinek nem sikerülése dacára sem áll el.

— **Temetés.** Ma délután temették el Goldmann Dávidot, a város adóügyi osztályának volt tisztviselőjét. A temetésen megjelentek Institóris Kálmán polgármester, Sarlót Domokos főkapitány, Lőcs Rezső tanácsos, Zachariás Géza és Kilenyi János alszámvevők, továbbá az adóügyi osztály egész tisztviselő kara, valamint a 48-as honvédek Simay István elnök vezetése alatt.

— **A nagyváradi párba áldozata.** A javulóban levő Pallay Lajos dr. lösebet ma Röntgensugarakkal megvizsgálták s konstatálták, hogy a golyó a jobb oldali 8. és 9-ik borda között hatolt be, de a nemesebb részek közt csodálatosan elsiklott anélkül, hogy komolyabb bajt okozott volna. Ha a beteg kissé megerősödik, a golyót azonnal el fogják távolítani.

— **Gyűjtés egy gyógyszerész számára.** Nem úgy van már, mint régen volt. Immár a patikáros mestersége se fenéki tejfel, amit különös módon bizonyít a következő eset: A gyógyszerészek kongresszusára a többiek közt felment egy alföldi patikáros is, aki körlevélben panaszkolja el többi kollegáinak, hogy ellene 2000 korona erejéig árverést rendeltek el s azt a napokban végrehajtják rajta, ha segítség nem érkezik. Mint hét gyermek apja, kéri a kartársakat, hogy adják össze a szükséges pénzt, nehogy koldusbotra jusson. A gyógyszerész-kongresszus tagjai a gyűjtést már megindították.

— **Aki 48-ban elesett.** Hatalmas termetű, de az idők súlya alatt összegörnyedt magyar baktatott végig ma délután a szegedi utcán. Az arcán száz ránc tanúsította az élet gondjaival való küzdelmeket, a ruhája száz rongyban lógott le testéről. Meg-megállt, mintha gondolkodnék, azután hirtelen megszólított egy arra menő fiatal embert:

— Ugyan adjon vagy két krajcárt. Kenyeret akarnék venni.

A fiatal ember udvariasan nyúlt a zsebébe a két krajcárért.

— Kérem, tessék.

Az öreg magyarázgatni kezdett:

— Köszönöm, kérem, szegény vagyok, pedig negyvennyolcban honvéd voltam, de a Kossuth-bankóimat akkor elégették a városházán.

A fiatal ember érdeklődni kezdett.

— Azután volt a csatában is, bácsi?

— Hogy voltam-e? Voltam bizony, Arad mellett, osztán el is estem.

— Hát hiszen nem eshetett el, ha most is itt van.

— Dehogynem, kérem. Az osztrák kergetett benünket Arad felé. Akkor estem el, kérem szépen. Azután felkeltem és futottunk tovább Aradnak...

— Egy gyilkosság babonából. Egy kis szerb városkában, Krusicsban, három földműves, Juics,

Miklin és Markovics kincset ástak, melyet, mintők hitték, csak emberáldozat árán lehetett megtalálni. A három férfi eredménytelenül ástott reggeli 3 órától esti 7 óráig. Ekkor jött oda Miklin fiatal felesége. A három kincsásó rávette magát az asszonyra, akit szörnyű kínzásokkal megölték. Azt hitték, hogy most már meg fogják találni a kincset. A gyilkosokat elfogták.

— **Lövöldöző szerelmes legény.** Zalár Ferenc sípeki durva és veszekedő természetű legényt nem szívesen látták a szerelmese szülei, Krevá Istvánék. Szombaton este Zalár mégis ismét elment Kreváékhoz s az ablakon bezörgetve, kihívta a leányt az utcára. A leány apja kiszólt az utcára:

— Csavargóval nem beszél a leányom.

Zalár hazament. Revolvert vett magához s azzal visszatért Kreváékhoz:

— No hát, kijön az a leány, vagy nem?

Odabenn nem is feleltek neki. Zalár erre négszer belélt a szobába. Három golyó a falba furódott, a negyedik azonban Kreváék féleves kis gyermekét menten megölte. A gyilkos legényt a csendőrség letartóztatta.

— **Szerencsétlenség a bányában.** A Mehádia melletti kőszénbányában ma nagy szerencsétlenség történt. Egy szénréteg beomlott s két bányászt maga alá temetett. Egyikőjük, a 28 éves Kozma József, nyomban meghalt, a másikat súlyos sebekkel borítva szállították a kórházba.

— **Eltűnt színész.** Mihályi Pál, a brassói színtársulat egyik fiatal színésze tegnapelőtt eltűnt Brassóból. Hátrahagyott levelében azt írta egyik kollegájának, hogy öngyilkossá lesz.

— **A ki ad valamit férfi és női elegáns divatcikkekre,** kitűnő kiegészítőanyag cipőkre, kalapokra, ingekre; a ki a közeledő pünkösdi ünnepek alkalmával, remek nyakkendőket, bluzokat, gyönyörű napernyőket s alkalmi ajándékokat akar beszerezni: az forduljon Porter Vilmos Nagy-Aruházához, a Szabadságtéren. Meg lesz lepvé, mily nagy a választék s mily olcsó ott minden. Ezen Porter-féle Nagy-Aruház, mely a Szabadságtéren, a Vaskapu-épület egész utcai részét lefoglalja a kapualjával együtt, igaz céljait tekintve a közönség kielégítését. Hü marad elveihez, s egész dicsőségét abban találja, ha vevőközönség vele meg van elégedve.

— **Ujtás! Honisch L. István** cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadságtér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Ritka szerencséje van Gaedicke A.,** Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szám alatt létező bankháznak, hol az osztálysorsjáték legutóbbi húzásánál a 100.000 koronás főnyereményt — immár harmadszor — nyerték. A szerencsétől annyira kegyelt gyűjtőde ezenkívül a múlt sorsjátékban már harmadszor fizette ki ügyfeleinek a 400.000 koronás főnyereményt.

Egy heti főpincérség.

Írta: Wallburg Ernő báró.

Budapest, május 13.

Uj életpályámon annyi szíves rokonszeny fogadott, oly halommal érkeztek hozzám az üdvözlő levelek és táviratok (főleg vidéki pincértársaimtól), az ujságok annyi jóakarattal írtak szokatlan elhatározásom felől, hogy köszönetem fejében nem tehetek mást, minthogy első heti benyomásaimról ezennel beszámolok mindazoknak, akiket a sorsom érdekel.

Hát bizony, hiába tagadnám, eleintén na-

gyon furcsa volt az új hivatal. Mikor hétfőn délelőtt, csöndes szállodai szobámban, először csatlakoztam a derekamra a fizetőpincérek bőrszébét, olyanformán éreztem magam, mint a dilettáns színész, aki első ízben lép a színpadra. De aztán megint csak arra gondoltam, ami elhatározásomban is megerősített, hogy a munka semmi formájában sem szégyen, s bátran, szilárd léptekkel indultam meg a kávéház felé. Az utcán senki se ismert föl, de a kávéház ajtajában már kíváncsi tömeg állott, mely hangosan felém mutogatott. — A pincérek odabenn szintén kissé gyanakodva néztek rám, persze ők is azt hitték, amit annyian, hogy az egész dolog csak nagyuri tréfa, amelynek kulissza mögötti céljai vannak. Igazán azonban csak akkor bámultak el, amikor meglátták, hogy komolyan veszem a mesterségemet s nem az a céloim, hogy holmi kiváltságokkal könnyítsek már az első pillanatban a helyzetemen.

Az első vendég, aki fizetett, *Solymossy* Elek volt, a Népszínház jeles tagja, aki megtisztelt azzal, hogy bemutatkozott, aztán a tizenhat krajcárnyi költsékezés mellé tizenegy koronányi borraivalót adott. Utána egy másik színész, *Kömley* Gyula toldotta meg ötkoronás borraivalóval a kávé árát.

Tudom, hogy akadtak vendégek, a kiket a bárói cimen gene-be hozott, akik restelkedve adták nekem a más pincéreknél szokásos borraivalót. Ezek az urak nagyon tévednek, mert én a szerény hat fillért épp oly köszönettel fogadtam, mint a jóval nagyobb összegeket. — Mások a világért sem engedték meg, hogy a szivarjukat levágjam vagy egyéb módon a szolgálatukra legyenek s udvariasan elakarták feledni azt a tényt, hogy a kávéház főpincérét nem bárá *Wallburg* Ernőnek, hanem egyszerűen csak Ernőnek hívják.

Értek-e már valamicskét az új mesterségemhez, itéljék meg azok, akik látogatásukkal megtiszteltek. Jóakaróim úgy találták, hogy nincs sok szögleteesség a mozdulataimban, hogy elég ügyes és hajlékony vagyok, hogy az új terrénem nem látszik előttem idegennek. Ne csodálják, csakugyan nem idegen nekem a kávéház levegője. Hát bizony eleget szívtam én ezt a levegőt ezelőtt is, ifjúkoromban, meg mint katonatiszt, a midőn a kisvárosi garnizonokban feküdtem. A mikor a főnököm a különböző cikkek árába beavatott, tréfásan azt mondtam neki:

— Ne fáradjon, az árakat már régóta tudom. Van egy kis jártasságom, a saját magam praxsisából.

Ez csakugyan tény, de az is igaz, hogy e jártasságomat meglehetősen drágán fizettem meg fiatal koromban.

Eleintén kissé zavarban hozott a szokatlan érdeklődés, szöktem a kávéház külső ablakából leselkedő csoportosulások elől, — most már megszoktam a mesterségemet. Az se hozott zavarba, a mikor egyik este két háromszáz főnyi tömeg kísért éljenezve haza, hiába, az ilyesmi már együtt jár azzal, ha az ember nem pisztolypárban mutatja meg az egyéni bátorságát.

Egy hete, hogy főpincér vagyok s nyíltan bevallom, hogy — nem bántam meg. — Dolgozom s a munkámnak eredménye is van, a gyermekeim nem nélkülöznek semmit s azt talán felnőtt korukban is meg fogják bocsátani az atyjuknak, hogy érettek még az együgyű emberek konok előítéletével is szembeállott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Sikkasztó ügyvédi irnok.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 13.

Egy hűtlenül sáfárkodó ügyvédi irnok állott ma az aradi törvényszék sorompói előtt.

Az volt a büne, hogy a rája bizott bélyegpénzeket elsikkasztotta.

A neve ennek a tolvaj ügyvédsegédnek *Blasz* Ede és *Péterffy* Antal aradi ügyvéd irodájában követte el a sikkasztást.

Múlt év február havától májusig volt a *Péterffy* ügyvéd irodájában alkalmazva *Blasz* Ede. Ezidő alatt 8 korona 30 fillér készpénzt kapott főnökétől avval a megbizással, hogy ebből a pénzből bélyeget ragasszon a beadandó periratokra.

Blasz azonban ezt a pénzt elköltötte s a periratokat bélyeg nélkül adta be, mire az ügyvédet megleletezték.

Péterffy följelentette az irnokot, aki azonban hirtelen megszökött Aradról. A törvényszék köröztette s nemsokára letartóztatták.

A vizsgálóbíró előtt avval védekezett, hogy *Péterffy* visszakérte tőle a pénzt s a periratokat, mivel maga akarta azokat beadni. Később azt is mondta, hogy nem kapott semmiféle pénzt.

A megleletezett periratok s egyéb terhelő körülmények azonban beigazolták, hogy *Blasz* a pénzt elsikkasztotta.

A törvényszék ma ítélkezett fölötte. A tárgyaláson *Fábián* Lajos dr. táblai bíró elnökölt, szavazóbírák *Földes* János és *Köller* János bírák voltak. A jegyzőkönyvet *Kovács* József aljegyző vezette. A vádhatóságot *Szokolczay* Lajos alügyész, a védelmet *Nagy* Sándor dr. ügyvéd képviselte.

A bíróság *Blasz* sikkasztás miatt két hónapi fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte. Fogházbüntetéséből azonban egy hó és 20 napi vizsgálati fogságot beszámítottak.

§ **Petició-tárgyalások kitűzése.** A kir. kuria által elrendelt vizsgálatok most már egymás után befejeződtek. Legutóbb három vizsgálati jegyzőkönyv érkezett a kuriához, melyre nézve a legfelsőbb bíróság már a folytatólagos tárgyalás határnapját is kitűzte. *Baross* János csongrádi képviselő ügyében a vizsgálat bejeztetvén, a petició folytatólagos tárgyalása május 26-án lesz. Előadója: *Tergovcsics* István. Befejezést nyert a *Solymossy* Lajos báró (*Borosjenő*) ellen elrendelt vizsgálat is és a kérvény folytatólagos tárgyalását a kuria június 10-ére tűzte ki. Előadó: *Asztalos* Mór. Végül kitűzte a kuria a *Jakabffy* István szalkai képviselő ellen beadott kérvény folytatólagos tárgyalását is, a mely június 17-én lesz; előadója *Nedeczky* Ödön kuriai bíró.

§ **Kötélhalálra ítelt gyilkos.** A bécsi törvényszék tegnap és ma tárgyalta *Frouscher* József villamos kalauz ügyét, aki egy öreg özvegyasszonyt, *Hegerhorstnét*, kezével megfojtott és kirabolt. Az esküdtek a két napos tárgyalás után ma este *Frouscher* kilenc szóval három ellenében bűnösnek találták, mire a törvényszék a gyilkost *kötél általi halálra* ítélte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Uj-Arad, május 13.

A nap-nap után megújuló esőzés további aggodalmat kel a gazdában, ki kertjében szőlőjében a gyümölcsstermésről már lemondott, félve gondol az őszi, de különösen a tavasziak ritkulására, melyet a nedves idő könnyen elősegít.

Egyesek csak ezután vetik el a tengerit. Helyenkint a tengerit újra elvetik, mert nincs remény a kikelésre.

Uzlet-forgalom nincs. Az árak nyomottak, sőt folyton esnek, noha az egész országban panaszt kürtölnek az időjárásról.

A hetivásáron elkelt mintegy 3—400 métermázsa buza és 800 métermázsa tengeri, melyet napi fogyasztóink vásároltak össze.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 8'10—8'20.

Buza közép minőségű 8'00.

Tengeri 4'40—4'50.

Rozs névleges jegyzés 6'30—6'40.

Arpa névleges jegyzés 6'30—6'40.

Zab névleges jegyzés 5'20—5'30.

Az irányzat lanyha.

— **Fizetéseképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségekről tesz jelentést: Nonner Károly, *Felső-Ireg*. — Crackes Hersch, Tarnopol. — Stern Henrik, Lemberg. — Hauser Ferenc, Bécs. — Krausz R., Pápa. — Mechlovicz József, Tarnow. — Goldberg D., Bécs.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, május 13.

Döntésde. Buzakinálát mérsékelte, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba, változatlan árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás szép.

Zárlat 12 órakor:

Buza májusra	8.66—8.67
Buza októberre	7.80—7.81
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.64—6.65
Zab májusra	—
Zab októberre	5.74—5.75
Tengeri májusra	4.93—4.94
Tengeri júliusra	4.99—5.—
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárlat 5 órakor:

Buza májusra	8.63—8.65
Buza októberre	7.76—7.78
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.62—6.63
Zab májusra	—
Zab októberre	5.75—5.76
Tengeri májusra	4.91—4.92
Tengeri júliusra	4.98—4.99
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.65—11.75

Zárlat 5 órakor:

korona	
Osztrák hitelrészvény	673.25
Magyar hitelrészvény	688.50
Leszámitolóbank részvény	439.—
Rima-Murányi vasúti részvény	510.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	663.50
Közúti vasút	613.50
Városi villamos vasút részvény	311.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 98—99 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 106—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 105—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 104—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 106—7 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 104—6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 102—4 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, május 13.

Magyar aranyjárdék 4%	120.25
Magyar koronajárdék 4%	97.70
Magyar arany 4 1/2%	119.30
Magyar ezüst 4 1/2%	100.—
Magyar keleti vasút	119.30
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeregyorsorajegy kölcsön	204.—
Tiszasabályozási és szegedi kölcsön	162.50
Osztrák papírbárdék	101.50
Osztrák járdék ezüst	101.50
Osztrák járdék arany	120.50
Koronajárdék	99.40
1860-iki államsorsjegyek	152.75
Osztrák-magyar bankrészvény	160.—
Magyar hitelbankrészvény	685.50
Osztrák hitelbankrészvény	670.25
Osztrák-magyar államvasút	663.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.37
London	240.50
Páris	95.45

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.
Írta: **Catulle Mendès.** [44]
(Folytatás.)

Bármilyen gyengéd is volt különben Frigyes, Lizi mégis félt tőle, olyan különös volt gyakran, habár nagyon jól illett neki. Néha szenvedélyes, lángoló, csaknem ijesztő szavakat mondott Lizinak. Valamint hajdan elurcolva magával az erdők és sziklák közé, úgy most olyan magas álmok közé sodorta, hogy szédület fogta el bájos fejcskáját, s nem ok nélkül félt. Miért nyugtalankodik Frigyes álmoképek miatt, midőn annyi valódi öröm áll előtte? Miért él olyan légkörben gondolatában, hová a valóságban úgy sem juthat el? Minden tulság, még az édes ábrándban is örvény, melyből nem lehet többé kiszabadulni. Minek erővel elveszítene magát?

Isten a földre helyezett bennünket, hogy itt maradjunk; eszünk ne a virágokon és ne a csillagokon járjon tehát. Mindazáltal nem mert neki szemrehányásokat tenni, sőt megvallani sem merete tépelődését. Frigyesnek bizonyosan okai voltak erre és ő, a kis leány, nem értett semmit ezekből a magasztos eszmékből. Midőn Frigyes lángoló tekintettel, csaknem átszellemülten kiáltott fel: „Clorinde, én vagyok Tanagered” „Nyisd fel Dantenak, a paradicsom ajtait Beatrix!” „Margit fenn a rokka mellett, mialatt Mephistopheles az örvénylejtőjére hurozol!” Lizi nem válaszolt tagadóan; beleegyezett engedeimesen ezekbe a fantasztikus játékokba és a szerephez híven merész volt, mint egy amazon, hasonlított a dicsfényvel koszorúzott szenthez, vagy az ablak mellett fonó Margithoz, aki epedve várja az eltűnt kedvesét. De mindezeknél többre becsülte volna, ha egyszerűen csak Frigyes és Lizi maradtak meg volna.

A tó szélén egy helyen a nádak természetes sátorot alkottak, hová alig értek ki a szellő hajtotta habok. Kévéssel a nap leszállta előtt, mialatt Zimmerman Arminia kisasszony imádkozott és Strokhaus ur a készülő vacsorára ügyelt felt a konyhában, itt szokott a két gyermek összejönni, oly édes volt itt egymáshoz közel hajolva, mint két szerelmes madár a fészeken, elsuttogni.

Egy alkalommal Frigyes elmulasztotta pár perccel a találkozt; két felhőt szemlélte az égen, melyek a láthatárhoz közel üzték egymást, az egyik ragyogó, a másik vérvörös színben tündökölt; mintha csak az arkangyal párvialát nézte volna a sárkánnyal. Végre a két felhő eltűnt és Frigyes sietve indult a tó felé.

Félrehajlítván a nádszálakat, közeledett a sátor felé, honnan a nádak és sások halk zöreje hallatszott. „Lizi már itt van,” gondolta. Meggyorsította lépteit, minden nesz nélkül, hogy megelje őt s előre boldog volt abban a hitben, hogy hirtelen megjelenése milyen örömkialtást fog imádoztja ajkaira csalni.

Előre nyújtotta fejét óvatosan a nádak között.

Rémülten állott meg, nyitva felelt szájával és kidüledt szemekkel.

Sokáig lélegzetvétel, mozdulat nélkül nézett, kezeivel a növénybe fogózva, hogy el ne essék, olyan tekintettel, mint aki az örvény szélén a mélység isszonyát szemléli.

Azután hirtelen, vadul karjait hátrafordítva, elrohant, mintha védeni akarta volna magát a látvány üldözésétől. Erdőn, mezőn keresztül, pázsiton, túskebokron át rohant és rohant, nem gondolva a tuskék által okozott fájdalommal szemébe lecsüngő hajfürtjeivel, melyek a látásban is akadályozták. Az örületes rohanásban egy sziklába vágta magát. Leesett a földre, fejét kezébe rejté fájdalmasan, hosszú ideig zokogott.

Amit ott látott, az az angyali, ártatlan, kedves Lizi helyett egy kövér, izzadó, piros-pozsgás paraszt leány volt, ki mosolyogva ült ott s kéjjel engedte át magát egy izmos parasztlégy öléléseinek.

A pár pillanatnyi szemlélődés alatt iszonyu undor fogta el Frigyes és egyszerre világossá lón előtte a titok.

Hogyan! hát ez a nő és ilyen a szerelem? Ez

az, ami után irányul minden vágy és gyöngödség? A szűzies mosoly, a szemérmes pir csak ennek elpalástolására szolgál? Ide vezetnek a paradicsom lejtői, ebbe a posványba? Valamennyi hősnő és szép lovas, valamennyi menyasszony, ki elrejtett, drága virágot csókolgat, mialatt a jegyes, ki távolba utazott el érte, csillagfényénél ír neki levelet, a költemények valamennyi tündére, a tragédiák valamennyi hősnője, kik előtt Uheron-ok és Alpharesek térdeinek le, mindnyájan ezek az Istenek, istennők és angyalok azzal végzik, hogy ugyanabba az ólba zárják be magukat, hová a disznók!

Egész valója fellázadt erre a gondolatra! Lehetetlennek tartotta, hogy a magasztos álmok mindenütt, mindenkinél akként valósuljanak meg. Nem hitte és nem bírta! Ez lenne az, amit Romeo kér Juliától? Ezt kapta volna Pál Virginiától, ha nem hal meg a tengerparton, ezt Egmont Claire-től? Oh gyalázat! Utálatosság! Az angyalnak nincs egyéb célja, mint állatnak lenni, a hősnek nincs egyéb vágya, mint sárrá olvadni! Egyre mondogatta magában.

— Nem, nem ez lehetetlen! pedig az analógia meggyőzte. A seraphinok és rózsás Vénusok egyformán vannak megbélyegezve, és köztük és a kövér parasztleány között, ki követel és ölelteti magát, csakis a szépség különbsége van, olyan különbség, mely a világ rendjében nem is jöhet figyelembe. Oh! most már átkozta a költőket, kikben nem látott többé egyebet, mint az aljasság büntársait. Csálják az észet, illattal borítják be a rothadást, hogy megkedveltessek. A rithmus bája, a képek és hasonlatok által csak fölkelik az állatiasságot. Talán magukat is megcsálják? Nem, csak hazudnak. Miért látják el az ajkukat rózsás jelzővel, miért hasonlítják a szemeket a kék éghez? A legaljasabbak a legkevésbé vétkesek köztük, mert ezek legalább megmondják az igazságot, nem csálnak meg senkit, nem vetnek töröket számára; ezek legalább őszinték, s kik legalább meg vannak elégedve moslókukkal és azt mondják: „Ez jó, jer egyél velünk!” De a legmagasztosabbak azok, kik hasonlítanak a félistenekhez, a legbűnösebbek köztük. Nem igaz, hogy a hajak napsugárból és aranyból vannak szöve, nem igaz, hogy a bőr olyan, mint a lilomoké és hogy a könyvek harmathoz, vagy a gyöngyökhöz hasonlítanak. Nyomorult hazugság minden szavuk, melyek, kel csak beburkolják, elrejtik a valót...

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Szerdán, 1902. évi május hó 14-én:

Katalin.

Bredeti operette 3 felvonásban. Írta: Dr. Beldi Izor. Zenéjét szerzte: Fejér Jenő.

SZEMÉLYEK:

H. Katalin	Singhoffer V.	Iwanoff Alexis	Németh J.
Gróf Guracky	Szabó József.	Chevalier	Polgár S.
Buranoff Iván	Győre Alajos.	Duplessis	Parlagi K.
Sunderland	Tukorai L.	Anica	Haller Irma.
Troikoff Fedor	Sarkadi A.	Gregor	Juhász S.

Kedzete este 7 és fél órakor.

Köszönetnyilvánítás.

Néh. Goldmann Dávid temetése alkalmából a részvét olyatén való nyilvánulását láttuk, hogy el nem mulaszthatjuk, miszerint a legmélyebb és leghálásabb köszönetünket fejezzük ki Arad szab. kir. város hatóságának, a 48-as honvéd-egyesületnek, az izraelita hitközség előjáróságának, a tisztelt kartársaknak, ugyszintén mindazoknak, akik megjelenésükkel fájdalomunkat enyhítették.

Arad, 1902. május 13.

A gyászoló család.

Szőlőgazdáknak fontos.

Légmentesen záró és jól szellőztethető, egyöntetű bort nyújtó, pincét pótló

cement bortartányokat

(fahordóknál is olcsóbb) jótállás mellett és előnyös fizetési feltételek mellett készítek.

Szirmai Antal,

Telefon: 368. sz. Arad, Zrínyi-utca 4c.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.

Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztántak megkísérlették.

Egy téglya ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasza

a leghatásosabb szer

Köszvény, csusz, derékfájás,

csipőfájás, hátbaj,

mellbaj, köhögés,

minden meghűlés ellen.

Óvakodjunk csekélyebb értékű utánzatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Hajós Árpád gyógyszerháza az „Isteni Gondviselés”-hoz és Rozsnyay Mátyás gyógyszerháza Szabadság-tér.

1804

NAPIREND.

Május 14. Szerda. Róm. kath. naptár: Bonifác. — Protestáns naptár: Bonifác. — Görög-keleti naptár (május 1.): Jeremiás. — A nap két 4 óra 9 perckor, nyugszik 7 óra 11 perckor. — A hold két 11 óra 4 perckor, nyugszik 0 óra 11 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Széles, enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Május 14. Jegyzőválasztás Uj-Szent-Annán.

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt, májfoltot, bőrtájkát (mitesszer) és minden arcztisztatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak az az készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriákban.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Podor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Ármán, Eleken: ifj. Pekker István, Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kun-ágótán: Fejes Lajos, Kurtison: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzóros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Roksztin János, Pankótán: Posevitz Gusztáv, Pityarosan: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Si-mándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Telefon 187.

Első osztályu hasított

tölgy szőlőkarók

7 láb hosszban jutányosan kaphatók
HERSKOVITZ IG. és FIAI czégnél.

Arad, Boros Bénitér 11. szám.

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőreleg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Készenléthetetlen hasi és mellgyógyászati és minden betegségére: enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpetést, eltávolítja a fájdalom köhögését és meg ilyen idült bajokat is meggyógyít. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-nél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglehetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörget, kölikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vér-tisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és busko-moragot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő szolgálatot tesz fog-fájásnál, odvas fogaknál, szájpneumonéknál, minden fog és szájbajnál, megszünteti a felbőgést és a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kitűnő gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orvászra, pattanások, füstölők, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruh-kosz, a kitételekre, fejpattogzást és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, szakgátást, köszvényt, fül-fájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apácza-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvser az gyárból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokba, 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postaállomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona, Bosznia és Hercegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 80 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kilátás még a legrégibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcs

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A va ődi Centifolia-kenőcs használható: gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásaánál, mell-megkeményedés, orvász, minden idült bajknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolys, dagadt lábknál, sőt csontszúrnál is: ütés-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lösebeknél: minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, sérét, tövis stb. kiszívására; mindenféle dagadtok, kelesek, támadások, pokol-var, sőt rákbajnál is: gilisztá ellen, körömméreg, pörsevés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdagadatok, a vár betegségei, fül-folyás, gyermek-óvar stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik: a szállítás csak az árak előleges be-küldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítólevéllel, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától a tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pragradar bejegyetve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobb és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbször már az orvos megérkezéseig is segítenek, nagyon természetesen, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli ugynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénz titába dobják ki, hanem csak ezen két régen jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírű szer kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kétkével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke“ Pragradar bei Robitsch-Sauerbrunn

megrendelni. Képzoni raktár: Budapest Török J. gyógyszerárakban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerárakban, Bécsben C. Brady gyógyszerárakban. 1931

TELEFON

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vétel és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüstdíszek készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

1310—1902. szám.

Világos község előjáróitól

Árlejtési hirdetmény.

Világos község előjárósága részéről ezennel közhirrre tette-
tik, miszerint Világos községben általalakítandó közbizághid
Aradmegye törvényhatóságának 799—899. számú határozatával
helyben hagyott 1277 kor. 80 fillér kikiáltási ár mellett a nyil-
vános szóbeli árlejtés folyó évi május hó 22-én d. e. 9 órakor
Világos község házánál fog megtartatni. Vállalkozók meghivat-
nak azzal, hogy a költségvetés, valamint a tervezet és az ár-
lejtési feltételek a hivatalos órák alatt az alólirott előjáróság-
nál megtekinthetők.

Világos, 1902. évi május hó 5-én.

899

Török János,

jegyző.

Lazarescu Miklós,

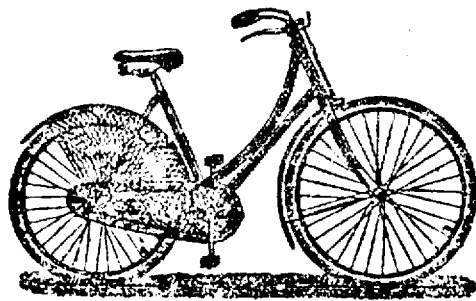
blró.

Arad legrégibb kerékpár és varrógép javító műhelye és raktára

HAMMER VILMOS

villanyműszerész

Arad, Szabadság-tér 7.

Seidel és Neuman Ger-
mania és H. W. Schla-
ditz Drezdai

kerékpárok,

ugymint

varrógépek

egyedüli képviselője.

Singer varrógépek 5 évi jótállás mellett 32 frtért.

Nagy szakszerű javítóműhely.

Dus választék felszerelési cikkekben, olcsó árak, pontos kiszolgálás.

Eddig több mint

10.000.000 koronát

fizettünk ki osztálysorsjegy-nyeremények fejében.

A most kezdődő húzáshoz ajánljuk

osztálysorsjegyeinket

az alábbi áron:

egy egész sorsjegy 12.— kor. egy fél sorsjegy 6.— kor.
egy negyed sorsjegy 3.— kor. egy nyolczad sorsjegy 1.50 kor.

! Pontos kiszolgálás !

!! Teljes titoktartás nyereség esetén !!

MERCURBANK

Budapest, IV. ker., Váci-utca 37. szám.

Apró hirdetések.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekértengely, ráfvas, aczélsákányok, metsző-olló, kertész fűrés, oltókések és egyéb árucikkek jó minőségben és olcsó árban kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Ha

ujkerékpárt akar venni,
vagy

kerékpárját

javítani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez, 389

Arad, Salacz-utca 2.

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 308

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,

kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

Az

Andrássy-téren felállított
sátorban

árutorlóadás

folytán kénytelenek vagyunk nagy választéku **divat-, kézmű-, rövidáru, fehérnemű és gyermek-játék szakmába** vágó cikkeinket rendkívül olcsó árban elárusítani.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom felhasználására a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk.

Kilényi C. és Társa

férfi- és női divatáruháza

a kék golyóhoz. 702

Az Andrássy-téren felállított sátorban.

Esti foglalkozás.

Mérlegképes

könyvelő

az esti órákra

kerestetik.

Ajánlatok az igények megjelölésével „Állandó” jelígyével a kiadói hivatalba kéretnek. 912

Bolthelyiség

a város egyik legélénkebb helyén: a szabadság-szoborral szemben levő

Domány-házban

azonnal kiadó.

Ugyanott kiadó egy halászcuccai

2 szobás lakás.

Bővebbet Domány József irodájában Szabadság-tér 16. 903

Hirdetmény.

A csucsi körjegyzői irodában a jegyzői teendőkhöz teljesen jártas nőtlen

fiatal ember,

a ki románul írni és olvasni tud, azonnali belépéssel

irnoknak felvétetik.

Fizetése évi 600 korona készpénz, szabad lakás s szorgalmához képest mellékjövedelem. Csucs, 1902. évi május hó 9.

Jonescu György,

895 körjegyző.

Gurahonezi

portlandciment

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normálat 60-70 százalékkal felülmúlja, rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak

szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 274

Minden kiadói hirdetés díjazása leg-
alább egy koronára kerül és 20 szor
lehet, minden további szor 4 fillérbe.
Vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesztéseket a kiadói hivatal Ad. leve-
lben kérésre a választás való-
sággal megjelölendő. Telefon 436-437
nem ad a kiadói hivatal.

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyá-
rának arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagybecsült
rendelőimnek szíves tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett

folytatom.

Főtörékvésem oda irányul, hogy
nagybecsült rendelőimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban része-
sitsem, miért is az eddigi pártfo-
gásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség be-
cses bizalmába ajánlva maradok
kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

7795—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy a kir. adóincstár és Aradvá-
ros közönsége végrehajtónak,
özv. Kvasznicska Mihályné és k. k.
gyermekei végrehajtást szenvedő
elleni 156 kor. 44 fill. tőkeköve-
telés és járulékal iránti végrehaj-
tási ügyében, az aradi kir. tör-
vényszék területén lévő, Aradvá-
rosban fekvő, az aradi 1178. számú
telekkönyvben A. + 1. sorsz. alatt
Virág-utca 9. számú ház és te-
lekből álló ingatlanra az árverést
2400 koronában ezennel megál-
lapított kikiáltási áron elrendelte,
és hogy a fennebb megjelölt in-
gatlan az 1902. évi június hó 3-ik
napján délután 3 órakor az igaz-
ságügyi-palota I. em. 88. számú
irodában megtartandó nyilvános ár-
verésen a megállapított kikiáltási
áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak
az ingatlan becsárának 10%-át
készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c.
42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. évi november hó
1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi-
miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az
1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kiál-
litott szabályszerű elismervényt
át szolgáltatni.

Kelt Aradon, 1901. évi deczem-
ber hó 28-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. társzki bíró.

Egy jó forgalmu vendéglő

M. Radnán a vasuti állomással
szemben eladó. Bővebbet ugyanott
a tulajdonosnál. 913

535—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyhalmágyi kir. járásbíró-
ság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Stirb János ta-
nitó rosztocsi lakos végrehajtató-
nak, Luka Vasziliev földész rosztocsi
lakos végrehajtást szenvedő elleni
129 korona 69 fill. tőkekövetelés és
járulékal iránti végrehajtási ügyé-
ben az árverést elrendelte, minek
folytán a nagyhalmágyi kir. já-
rásbíróság területében fekvő és a
Rosztocs községi 4. számú telek-
jegyzőkönyvben A. I. 1—4. sor.,
4, 359., 457., 604. hrszám alatt
foglalt kaszálló és szántóföldekből
álló ingatlanoknak végrehajtást
szenvedő Luka Vasziliev és h. a-
nyadára, vagyis ama ingatlanok-
nak $\frac{1}{16}$ része 72 korona kikiál-
tási áron; továbbá a rosztocsi
135. számú telekjegyzőkönyvben
A. I. 1—13 sor, 502/a., 78., 197/b.,
235., 302., 406/b., 475/b., 480.,
488., 536/b., 559/a., 564., 570. hr.
szám alatt felvett beltelek, kaszálló
és szántóföldekből álló ingatlanok
1791 korona kikiáltási áron az
1902. évi július hó 24. napján dél-
előtti 9 órakor Rosztocs község-
házában megtartandó nyilvános ár-
verésen következő feltételek alatt
fognak árverés alá kerülni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül
ígéret nem tétel, az elárverelendő
ingatlanok a kikiáltási áron alól is
el fognak adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak
az ingatlanok becsárának 10%-át,
vagyis 7 korona 20 fillért, illető-
leg 179 korona 10 fillért készpénz-
ben, vagy az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazság-
ügyi-miniszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirok-
ban a kiküldött kezéhez letenni,
vagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bi-
róságnál történt előleges elhelye-
zéséről kiállított elismervényt át-
szolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért 3
egyenlő részletben és pedig az
első az árverés jogerőre emelke-
désétől számított 30 nap alatt,
a másodikat ugyanazon naptól szá-
mitandó 60 nap alatt, a harmad-
ikat ugyanazon naptól számított
90 nap alatt, minden egyes vé-
telári részlet után az árverés
napjától számított 5%-os ka-
matokkal együtt szabályszerű le-
tési kérvény kapcsán az 1881.
december 6-án 39425. I. M. sz.
alatt kelt rendeletben előírt módon
a körösbányai kir. adóhivatalnál,
mint bírói letétpénztárnál befizetni.
A bánatpénzt a bíróság az utolsó
részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi
pontjai a hivatalos órák alatt ezen
kir. járásbíróság telekkönyvi ható-
ságánál és Rosztocs, Guravoj,
Dumbráva, Pleskucza községek
előjáróságainál megtekinthetők.

Nagy-Halmágyon, 1902. évi ápr-
ilis hó 29-én.

A n.-halmágyi kir. járásbíróság
telekkönyvi hatóságánál.

Frits,

kir. járásbíró.

NEUMANN M.

esász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe
ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

536

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Haszonbérbeadás.Csanádmegyében,
Makó és Földeák között5 km.-re a vasuti állomástól
500 kis hold (1100 □-öl)

gazdasági épületekkel

bérbeadandó 7 évre.

Torontálmegyében,

Valkány állomástól 2 km.-re

600 katasztrális hold (1600 □-öl)

gazdasági épületekkel

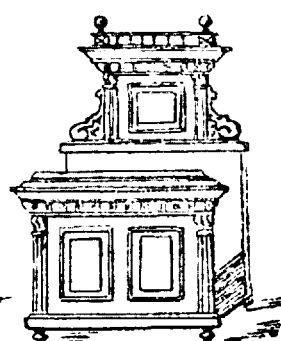
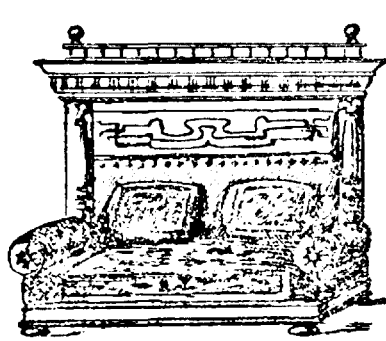
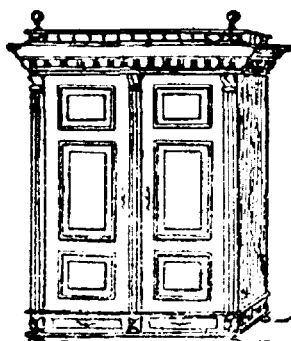
12 évre kiadó,

esetleg utóbbi azonnal is át-
vehető, instructióval és termés-
sel, mivel tulajdonosa elhalt.Értekezhetni: Eckhardt Osz-
kárénál Makó, Csanád m. 927

Bámulatos olcsó árak!

N a g y b u t o r r a k t á r !

Alapított 1858.

Alapított 1858.

ROSMANITH ALBERT és FIA

Arad, Andrássy-tér 8-ik szám. (Az udvarban.)

Dusan felszerelt raktár mindennemű **butorokban.****Szalón-, ebédlő- és hálószoba-berendezések**minden modern stílusban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig folyton készletben, izléses, szolid
kivitelű **kárpitozott butorok** nagy választékban.**A nagy készletnek** megfelelő üzlethelyiségünk az udvarban lévén, azon kelle-
mes helyzetben vagyunk, hogy készítményeinket **bármikor is olcsóbban** adhatjuk. En-
nél fogva ajánljuk a n. é. vevőközönségnek raktárunk megkeresését saját érdekében el nem
mulasztani
Kiváló tisztelettel**Rosmanith Albert és Fia.**

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Kívánatra képes árjegyzék.

Külföldi anyag. Izléses kivitel.

A legjobb
jégszekrények
kaphatók**SAABÓ ALBERT-nél**

üveg-, porcellán-, lámpa- és konyhaberendezési üzlet

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

STERN M. A.Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női-felöltő áruháza.**Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.****Ujdonságok naponta érkeznek.**

535

ALAPITTATOTT 1875.**TELEFON 238.**

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.